

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Turkey in Statistics 2020

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Turkey in Statistics 2020

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grup Başkanlığı Data Dissemination Group

Tel: +90 312 454 72 56 - 454 72 53

Faks-Fax: +90 312 454 83 09

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: +90 312 454 80 01 - 454 80 10 - 454 80 12

Faks-Fax: +90 312 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Bilgi Dağıtım Grup Başkanlığı Data Dissemination Group

Tel: +90 312 454 72 52 - 454 72 80

Faks-Fax: +90 312 454 83 09

İnternet Internet

<http://www.tuik.gov.tr> <http://www.turkstat.gov.tr>

E-posta E-mail

bilgi@tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
4620

Basım Tarihi Date of Publication
Haziran 2021 June 2021

Basım Adedi Copies
2 000

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Devlet Mah. Necatibey Cad. No: 114 06420 Çankaya - ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

ÖNSÖZ

Toplumun pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibarıyla sunulduğu ve ülke profili hakkındaki özet bilgilere erişim imkanı sağlayan İstatistiklerle Türkiye, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmaktadır.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermektedir. Tablo sonlarında yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Bu yayına, <https://www.tuik.gov.tr> web adresinden de erişmek mümkündür.

İstatistiklerle Türkiye yayınının geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistiksel bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

FOREWORD

Turkey in Statistics, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat).

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period. Data sources given at the bottom of the tables are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. It is also possible to reach this publication on <https://www.turkstat.gov.tr>.

With the belief that Turkey in Statistics would serve a wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of this publication.

Prof. Dr. Sait Erdal DİNÇER
Başkan
President

İÇİNDEKİLER	CONTENTS
Sayfa	Page
Önsöz	III Foreword
İçindekiler	V Contents
Simge ve Kısaltmalar	VI Symbols and Abbreviations
İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması	VII Statistical Regions
Açıklama	IX Explanation
Nüfus ve Göç	1 Population and Migration
Demografi	13 Demography
Yaşam Memnuniyeti	17 Life Satisfaction
Sağlık ve Sosyal Koruma	21 Health and Social Protection
Sosyal Güvenlik	33 Social Security
Eğitim ve Kültür	37 Education and Culture
Turizm	47 Tourism
Adalet	51 Justice
Seçim	55 Election
İşgücü	59 Labour Force
Gelir ve Yaşam Koşulları	65 Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları	73 Consumption Expenditures
Tarım	79 Agriculture
Çevre	87 Environment
Enerji	91 Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	95 Transportation and Communication
İş İstatistikleri	101 Business Statistics
İşgücü Girdi Göstergeleri	111 Labour Input Indicators
Bilim ve Teknoloji	115 Science and Technology
Dış Ticaret	123 Foreign Trade
Fiyat ve Enflasyon	129 Price and Inflation
Güven Endeksleri	133 Confidence Indices
Ulusal Hesaplar	137 National Accounts
Para ve Banka	147 Money and Banking
Maliye	151 Finance

SİMGE ve KISALTMALAR

SYMBOLS and ABBREVIATIONS

Bilgi geçicidir	*	Data is provisional
Bilgi yoktur	-	Denotes magnitude null
Gizli veri	c	Confidential data
Revize edilmiştir	(r)	Data revised
Başka yerde sınıflandırılmamış	b.y.s n.e.c.	Not elsewhere classified
2018'den 2020 (dahil) yılına kadar	2018-2020	2018 to 2020 inclusive
2019'da başlayan ve 2020'de biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.	2019/20	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2019 and ending in 2020
Türk Lirası	TL	Turkish Liras
İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması	İBBS SR	Statistical Regions
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	ADNKS ABPRS	Address Based Population Registration System
Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması	NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması	ISCO	International Standard Classification of Occupations
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması	SITC	Standard International Trade Classification
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması	ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
Standart Uluslararası Ticaret Sınıflamasına Dayalı Geniş Ekonomik Gruplara Göre Sınıflama	BEC	Classification by Broad Economic Categories, Defined in Terms of SITC
Tam Zaman Eşdeğeri	TZE FTE	Full Time Equivalent
Tüketici Fiyat Endeksi	TÜFE CPI	Consumer Price Index
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	Yİ-ÜFE D-PPI	Domestic Producer Price Index
Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi	YD-ÜFE ND-PPI	Non-Domestic Producer Price Index
Gayrisafi Yurt İçi Hasıla	GSYH GDP	Gross Domestic Product
Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşlar	HHKOK NPISH	Non-Profit Institutions Serving Households

1. Düzey Level 1		2. Düzey Level 2		3. Düzey Level 3		1. Düzey Level 1		2. Düzey Level 2		3. Düzey Level 3	
TR Türkiye-Turkey											
TR1	İstanbul	TR10	(İstanbul)	TR100	İstanbul	TR8	Batı Karadeniz West Black Sea	TR81	(Zonguldak, Karabük, Bartın)	TR811	Zonguldak
			(Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)		(Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)				TR812	Karabük	
TR2	Batı Marmara West Marmara	TR21	(Balıkesir, Çanakkale)	TR221	Balıkesir	TR82	TR82	(Kastamonu, Çankırı, Sinop)	TR821	Kastamonu	
			(Balıkesir, Çanakkale)		(Balıkesir, Çanakkale)			TR822	Çankırı		
TR3	Ege Aegean	TR31	(İzmir)	TR310	İzmir	TR83	TR83	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR831	Samsun	
			(Aydın, Denizli, Muğla)		(Aydın, Denizli, Muğla)			TR832	Tokat		
TR3	Ege Aegean	TR32	(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)	TR321	Manisa	TR83	TR83	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR833	Çorum	
			(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)		(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)			TR834	Amasya		
TR3	Ege Aegean	TR33	(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)	TR331	Manisa	TR9	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR90	(Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon
			(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)		(Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)				TR902	Ordu	
TR4	Doğu Marmara East Marmara	TR41	(Bursa, Eskişehir, Bilecik)	TR411	Bursa	TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeast Anatolia	TRA1	(Erzurum, Erzincan, Bayburt)	TRA11	Erzurum
			(Bursa, Eskişehir, Bilecik)		(Bursa, Eskişehir, Bilecik)				TRA12	Erzincan	
TR4	Doğu Marmara East Marmara	TR42	(Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli	TRA2	TRA2	(Ağrı, Kars, İğdir, Ardahan)	TRA21	Ağrı	
			(Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)		(Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)			TRA22	Kars		
TR5	Batı Anadolu West Anatolia	TR51	(Ankara, Konya, Karaman)	TR510	Ankara	TRB	Ortadoğu Anadolu Centraleast Anatolia	TRB1	(Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	TRB11	Malatya
			(Ankara, Konya, Karaman)		(Ankara, Konya, Karaman)				TRB12	Elazığ	
TR6	Akdeniz Mediterranean	TR61	(Antalya, Isparta, Burdur)	TR611	Antalya	TRB2	TRB2	(Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	TRB21	Van	
			(Antalya, Isparta, Burdur)		(Antalya, Isparta, Burdur)			TRB22	Muş		
TR6	Akdeniz Mediterranean	TR62	(Adana, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR621	Adana	TRC	Güneydoğu Anadolu Southeast Anatolia	TRC1	(Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	TRC11	Gaziantep
			(Adana, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)		(Adana, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)				TRC12	Adıyaman	
TR6	Akdeniz Mediterranean	TR63	(Antalya, Isparta, Burdur)	TR631	Burdur	TRC2	TRC2	(Şanlıurfa, Diyarbakır)	TRC21	Şanlıurfa	
			(Antalya, Isparta, Burdur)		(Antalya, Isparta, Burdur)			TRC22	Diyarbakır		
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	TR71	(Kırkkale, Aksaray, Niğde, Neveşehir, Kırşehir)	TR711	Kırkkale	TRC3	TRC3	(Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	TRC31	Mardin	
			(Kırkkale, Aksaray, Niğde, Neveşehir, Kırşehir)		(Kırkkale, Aksaray, Niğde, Neveşehir, Kırşehir)			TRC32	Batman		
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	TR72	(Kayseri, Sivas, Yozgat)	TR721	Kayseri	TRC3	TRC3	(Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	TRC33	Şırnak	
			(Kayseri, Sivas, Yozgat)		(Kayseri, Sivas, Yozgat)			TRC34	Siirt		
Toplam Total		12		26		81					

AÇIKLAMA**Kapsam**

Yayın, her bir bölümünde yayımlanan en son verileri içermektedir. Çoğunlukla tablolar üç yıllık, grafikler ise beş yıllık bilgilerle karşılaştırma olanağı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe “yıl” takvim yılını göstermektedir.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumunun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler Kurum tarafından hazırlanmıştır.

EXPLANATION**Coverage**

Information in the publication covers the most recent data in each chapter. Mostly, the tables are presented in three year period and the graphs are presented in five year period, in order to enable comparing. Unless otherwise stated, “year” refers to the calendar year.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

1

Nüfus ve Göç Population and Migration

1.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı ve nüfus yoğunluğu, 2018-2020

Population, annual growth rate of population and population density, 2018-2020

	2018	2019	2020
Nüfus-Population	82 003 882	83 154 997	83 614 362
Yıllık nüfus artış hızı (‰)			
Annual growth rate of population (‰)	14,7	13,9	5,5
Nüfus yoğunluğu-Population density	107	108	109

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.2 İl, ilçe, belde ve köy sayısı, 2018-2020

Number of provinces, districts, towns and villages, 2018-2020

	2018	2019	2020
İl sayısı-Number of provinces	81	81	81
İlçe sayısı⁽¹⁾-Number of districts⁽¹⁾	922	922	922
Belde/ilk kademe belediyesi sayısı			
Number of towns and submunicipalities	386	386	386
Köy sayısı⁽²⁾-Number of villages⁽²⁾	18 275	18 280	18 287

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

Not. İl, ilçe, belediye ve köylere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri

Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri

Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik

değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Note. Population and number of provinces, districts, municipalities and villages are determined according to the administrative attachment, legal entity and name changes recorded in the National Address Database (NAD) by the General Directorate of Civil Registration and Nationality in accordance with the related regulations and administrative registers.

(1) İl merkezleri (merkez ilçeler) ilçe sayısına dahil değildir.

(1) Province centers (central districts) are not included into the number of districts.

(2) ADNKS'ye göre ikamet eden kişi kaydı olmayan köyler, köy sayısına dahil edilmiştir.

(2) Villages in which there is no residing population according to ABPRS are included into the number of villages.

1.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu, 2018-2020

Population of province/district centers and towns/villages by sex, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam nüfus-Total population	82 003 882	83 154 997	83 614 362
Erkek-Male	41 139 980	41 721 136	41 915 985
Kadın-Female	40 863 902	41 433 861	41 698 377

İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus

içindeki oranı (%) - Proportion of province and district centers population in total (%)

Toplam-Total	92,3	92,8	93,0
Erkek-Male	92,2	92,7	92,9
Kadın-Female	92,4	92,9	93,1

Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus

içindeki oranı (%) - Proportion of towns and villages population in total (%)

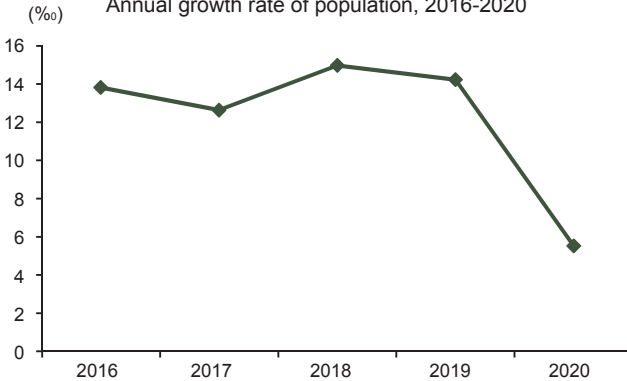
Toplam-Total	7,7	7,2	7,0
Erkek-Male	7,8	7,3	7,1
Kadın-Female	7,6	7,1	6,9

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

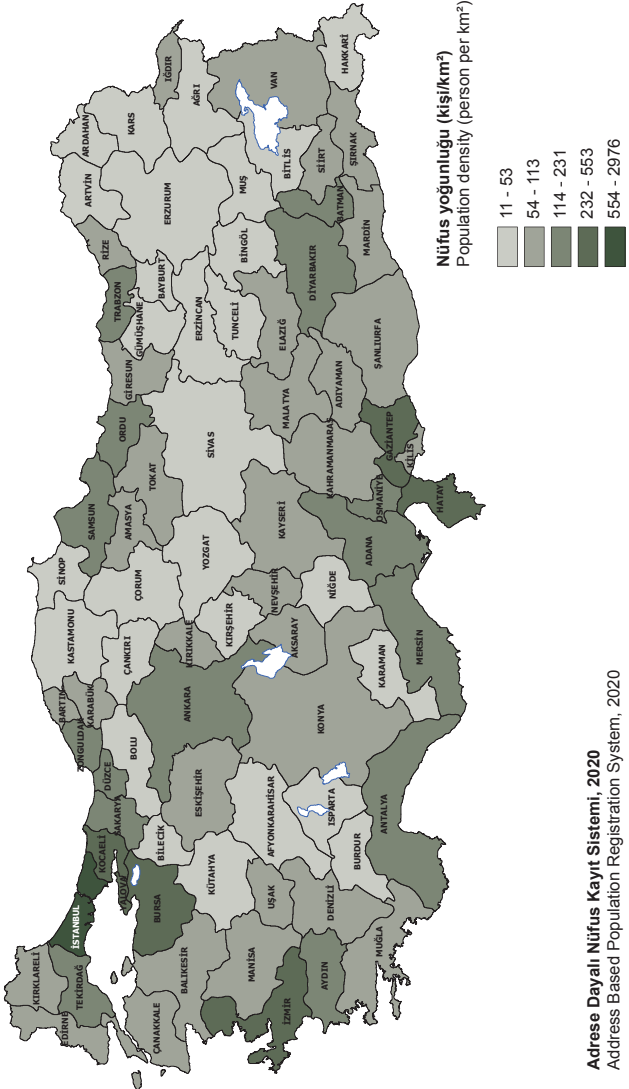
Yıllık nüfus artış hızı, 2016-2020

Annual growth rate of population, 2016-2020

Nüfus yoğunluğu, 2020

Population density, 2020

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2020
Address Based Population Registration System, 2020

1.4 İllere göre nüfus, 2020

Population by provinces, 2020

İl	Nüfus	İl	Nüfus	İl	Nüfus
Provinces	Population	Provinces	Population	Provinces	Population
Toplam-Total	83 614 362				
Adana	2 258 718	Giresun	448 721	Samsun	1 356 079
Adıyaman	632 459	Gümüşhane	141 702	Siirt	331 070
Afyonkarahisar	736 912	Hakkari	280 514	Sinop	216 460
Ağrı	535 435	Hatay	1 659 320	Sivas	635 889
Amasya	335 494	Isparta	440 304	Tekirdağ	1 081 065
Ankara	5 663 322	Mersin	1 868 757	Tokat	597 861
Antalya	2 548 308	İstanbul	15 462 452	Trabzon	811 901
Artvin	169 501	İzmir	4 394 694	Tunceli	83 443
Aydın	1 119 084	Kars	284 923	Şanlıurfa	2 115 256
Balıkesir	1 240 285	Kastamonu	376 377	Uşak	369 433
Bilecik	218 717	Kayseri	1 421 455	Van	1 149 342
Bingöl	281 768	Kırklareli	361 737	Yozgat	419 095
Bitlis	350 994	Kırşehir	243 042	Zonguldak	591 204
Bolu	314 802	Kocaeli	1 997 258	Aksaray	423 011
Burdur	267 092	Konya	2 250 020	Bayburt	81 910
Bursa	3 101 833	Kütahya	576 688	Karaman	254 919
Çanakkale	541 548	Malatya	806 156	Kırıkkale	278 703
Çankırı	192 428	Manisa	1 450 616	Batman	620 278
Çorum	530 126	Kahramanmaraş	1 168 163	Şırnak	537 762
Denizli	1 040 915	Mardin	854 716	Bartın	198 979
Diyarbakır	1 783 431	Muğla	1 000 773	Ardahan	96 161
Edirne	407 763	Muş	411 117	Iğdır	201 314
Elazığ	587 960	Nevşehir	304 962	Yalova	276 050
Erzincan	234 431	Niğde	362 071	Karabük	243 614
Erzurum	758 279	Ordu	761 400	Kilis	142 792
Eskişehir	888 828	Rize	344 359	Osmaniye	548 556
Gaziantep	2 101 157	Sakarya	1 042 649	Düzce	395 679

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020

1.5 Yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2020

Population by age group and sex, 2020

Yaş grubu-Age group	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
Toplam-Total	83 614 362	41 915 985	41 698 377
0-4	6 121 707	3 140 172	2 981 535
5-9	6 526 593	3 349 253	3 177 340
10-14	6 419 937	3 294 985	3 124 952
15-19	6 230 114	3 201 588	3 028 526
20-24	6 663 636	3 408 434	3 255 202
25-29	6 370 954	3 240 543	3 130 411
30-34	6 318 894	3 199 710	3 119 184
35-39	6 473 583	3 270 512	3 203 071
40-44	6 235 110	3 145 645	3 089 465
45-49	5 563 666	2 788 035	2 775 631
50-54	4 584 632	2 325 190	2 259 442
55-59	4 577 587	2 273 088	2 304 499
60-64	3 574 394	1 764 938	1 809 456
65-69	2 938 715	1 399 052	1 539 663
70-74	2 131 705	960 742	1 170 963
75-79	1 355 346	583 671	771 675
80-84	861 199	339 767	521 432
85-89	466 748	177 532	289 216
90+	199 842	53 128	146 714

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020

1.6 Yaş bağımlılık oranı, 2018-2020

Age dependency ratio, 2018-2020

	2018	2019	2020 (%)
Toplam yaş bağımlılık oranı			
Total age dependency ratio	47,4	47,5	47,7
Çocuk bağımlılık oranı (0-14 yaş)			
Child dependency ratio (Age 0-14)	34,5	34,1	33,7
Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş)			
Elderly dependency ratio (Age 65 and over)	12,9	13,4	14,1

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.7 Cinsiyete göre ortalanca yaş, 2018-2020

Median age by sex, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	32,0	32,4	32,7
Erkek-Male	31,4	31,7	32,1
Kadın-Female	32,7	33,1	33,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.8 Yasal medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2020

Population by legal marital status and sex, 2020

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus/Population 15 years of age and over]

	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
Toplam-Total	63 455 902	31 594 606	31 861 296
Hiç evlenmedi-Never married	17 708 198	10 099 638	7 608 560
Evli-Married	39 540 631	19 821 059	19 719 572
Boşandı-Divorced	2 670 461	1 162 605	1 507 856
Eşi öldü-Widowed	3 536 612	511 304	3 025 308

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Foreigners are not included.

1.9 Ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2018-2020

Average size of households, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	3,41	3,35	3,30
İl ve ilçe merkezleri-Province/district centers	3,41	3,35	3,31
Belde ve köyler-Towns/villages	3,46	3,34	3,26

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.10 Hanehalkı tiplerine göre hanehalkı oranı, 2018-2020

Proportion of households by type, 2018-2020

Hanehalkı tipleri-Type of households	Toplam hanehalkı içindeki oranı (%)		
	Proportion in total households (%)		
	2018	2019	2020
Tek kişilik hanehalkı-One-person households	16,1	16,9	17,9
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı			
One-family households	65,3	65,1	65,2
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile			
Couple without resident children	14,1	13,9	13,5
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Couple with at least one resident child	42,3	42,0	42,0
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone parents with at least one resident child	8,9	9,2	9,7
Baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone fathers with at least one resident child	1,9	2,0	2,2
Anne ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone mothers with at least one resident child	7,0	7,2	7,5
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı-Extended-family households	15,8	15,0	14,0
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı-Multi-person no-family households	2,8	3,0	2,8

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.11 Doğum yeri durumuna göre nüfus, 2018-2020

Population by place of birth status, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam nüfus-Total population	82 003 882	83 154 997	83 614 362
İkamet ettikleri ilde doğanlar			
Born in the province of residence	52 791 791	53 256 390	54 016 735
Farklı bir ilde doğanlar			
Born in a different province	25 553 878	25 864 796	25 814 412
Yurt dışında doğanlar-Born abroad	2 278 490	2 668 594	2 609 982
Doğum yeri bilinmeyen			
Birthplace unknown	1 379 723	1 365 217	1 173 233

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2018-2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2018-2020

1.12 Net göç hızına göre en fazla göç alan, göç veren iller, 2019-2020

The provinces with the highest in-migration and out-migration by rate of net migration, 2019-2020

İl Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç	
				Net migration	Net göç hızı (‰) Rate of net migration (‰)
Net göç hızına göre en fazla göç alan iller					
The provinces with the highest in-migration according to their net migration rate					
Tekirdağ	1 081 065	50 764	28 468	22 296	20,8
Yalova	276 050	14 661	10 281	4 380	16,0
Muğla	1 000 773	41 468	28 088	13 380	13,5
Kocaeli	1 997 258	75 093	52 543	22 550	11,4
Antalya	2 548 308	83 035	62 325	20 710	8,2
Net göç hızına göre en fazla göç veren iller					
The provinces with the highest out-migration according to their net migration rate					
Gümüşhane	141 702	7 151	19 116	-11 965	-81,0
Bayburt	81 910	4 427	7 433	-3 006	-36,0
Tokat	597 861	24 840	41 746	-16 906	-27,9
Karabük	243 614	8 148	12 750	-4 602	-18,7
Ağrı	535 435	14 626	24 353	-9 727	-18,0

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020

Not. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsamıştır.

Note. Foreigners residing within the borders of the country are covered.

1.13 Vatandaşlık ülkesine göre Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den giden göçün en fazla olduğu ülkeler, 2019

Countries with the largest immigrants and emigrants by country of citizenship, 2019

[31/12/2019 itibarıyla-Data as of 31/12/2019]

Vatandaşlık ülkesi Country of citizenship	Türkiye'ye gelen göç Immigrants	Vatandaşlık ülkesi Country of citizenship	Türkiye'den giden göç Emigrants
Toplam-Total	677 042	Toplam-Total	330 289
T.C. vatandaşları		T.C. vatandaşları	
Turkish Republic citizens	98 554	Turkish Republic citizens	84 863
Yabancı uyruklular		Yabancı uyruklular	
Foreign nationals	578 488	Foreign nationals	245 426
Irak-Iraq	83 829	Irak-Iraq	58 631
Türkmenistan-Turkmenistan	80 003	İran-Iran	18 004
Afganistan-Afghanistan	47 228	Afganistan-Afghanistan	16 790
Suriye-Syria	43 190	Azerbaycan-Azerbaijan	14 831
İran-Iran	42 351	Türkmenistan-Turkmenistan	14 067
Diğer-Others	281 887	Diğer-Others	123 103

Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 2019

Source: TurkStat, International Migration Statistics, 2019

Not. Yabancı uyruklu nüfus kapsamında; referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip

veya uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olanlar ile izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir.

Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir.

Note. Foreign population covers individuals who are holding a valid residence/work permit at the reference day or who are holding an identity document equivalent to residence permit such as international protection identity document with a valid address declaration at the reference day or who have already renounced his/her Turkish Republic citizenship and residing in the country with a valid address declaration at the reference day. In addition to Syrians under temporary protection, foreigners holding visas or residence permits shorter than 3 months with the purpose of training, tourism, scientific research, etc. are not covered.

1.14 Cinsiyete ve yaşa göre beklenen yaşam süresi, 2017-2019

Life expectancy by sex and age, 2017-2019

Yaş-Age	(Yıl-Year)		
	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
0	78,6	75,9	81,3
15	64,6	62,0	67,3
30	50,0	47,6	52,5
50	30,9	28,6	33,1
65	18,0	16,3	19,6

1.15 Sağlıklı yaşam süresi, 2017-2019

Healthy life years, 2017-2019

Yaş grubu-Age group	(Yıl-Year)		
	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
0	57,3	59,1	55,4
1-4	56,8	58,8	54,9
5-9	53,1	55,0	51,1
10-14	48,3	50,2	46,3
15-19	43,5	45,4	41,5
20-24	38,9	40,9	36,8
25-29	34,3	36,4	32,2
30-34	29,9	32,0	27,8
35-39	25,6	27,6	23,5
40-44	21,5	23,4	19,5
45-49	17,7	19,5	15,9
50-54	14,2	15,8	12,6
55-59	11,1	12,5	9,8
60-64	8,4	9,5	7,3
65-69	6,1	6,9	5,3
70-74	4,2	4,8	3,7
75-79	2,7	3,1	2,4
80-84	1,7	2,0	1,5
85+	1,1	1,2	0,9

1.16 Yıllara göre nüfus projeksiyonları, 2021-2080

Population projections by years, 2021-2080

Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus
Year	Population	Year	Population
2021	84 908 658	2055	106 149 786
2025	88 844 934	2060	107 095 998
2030	93 328 574	2065	107 577 244
2035	97 176 768	2070	107 652 538
2040	100 331 233	2075	107 453 417
2045	102 843 989	2080	107 100 904
2050	104 749 423		

2

Demografi
Demography

2.1 Doğurganlık göstergeleri, 2018-2020

Fertility indicators, 2018-2020

[31/03/2021 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2021]

	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020
Doğum sayısı -Number of births	1 253 981	1 186 560	1 112 859
Erkek-Boy	643 646	608 305	570 892
Kız-Girl	610 335	578 255	541 967
Kaba doğum hızı (‰) -Crude birth rate (‰)	15,4	14,4	13,3
Genel doğurganlık hızı (‰)			
General fertility rate (‰)	67,2	63,3	59,2
Toplam doğurganlık hızı (Çocuk sayısı)			
Total fertility rate (Number of children)	2,00	1,88	1,76
Adölesan doğurganlık hızı (‰)			
Adolescent fertility rate (‰)	19	17	15
Annenin ortalama yaşı -Mean age of mother	28,9	28,9	29,0

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs / Ministry of Health

(r) Doğum verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Birth data were revised with updated administrative records.

2.2 Evlenmeler ve boşanmalar, 2018-2020

Marriages and divorces, 2018-2020

	2018	2019 ^(r)	2020
Evlenme sayısı -Number of marriages	554 389	542 314	487 270
Kaba evlenme hızı (‰)			
Crude marriage rate (‰)	6,81	6,57	5,84
Boşanma sayısı -Number of divorces	143 573	156 587	135 022
Kaba boşanma hızı (‰)			
Crude divorce rate (‰)	1,76	1,90	1,62

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Evlenme ve boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Marriage and divorce data were revised with updated administrative records.

2.3 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2018-2020

Divorces by duration of marriage, 2018-2020

Evlilik süresi (Yıl) Duration of marriage (Year)	Sayı-Number			(%)		
	2018	2019 ^(r)	2020	2018	2019 ^(r)	2020
Toplam-Total	143 573	156 587	135 022	100,0	100,0	100,0
1 yıldan az						
Less than 1 year	4 217	4 048	3 028	2,9	2,6	2,2
1-5	49 671	52 245	44 667	34,6	33,4	33,1
6-10	29 336	32 216	27 942	20,4	20,6	20,7
11-15	21 538	24 697	21 451	15,0	15,8	15,9
16-20	16 033	17 021	15 070	11,2	10,9	11,2
21-25	10 699	12 374	10 831	7,5	7,9	8,0
26+	11 900	13 806	11 938	8,3	8,8	8,8
Bilinmeyen-Unknown	179	180	95	0,1	0,1	0,1

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Divorce data were revised with updated administrative records.

2.4 Velayete verilen çocuk sayısı ile annenin ve babanın velayetine verilen çocuk oranı, 2018-2020

Number of children given to guardianship and proportion of children given to parent's guardianship, 2018-2020

	2018	2019 ^(r)	2020
Boşanma sayısı-Number of divorces	143 573	156 587	135 022
Velayete verilen çocuk sayısı			
Number of children given to guardianship	125 768	140 858	124 742
Anninin velayetine verilen çocuk oranı			
Proportion of children given to mother's guardianship (%)	75,7	76,0	75,8
Babanın velayetine verilen çocuk oranı			
Proportion of children given to father's guardianship (%)	24,3	24,0	24,2

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Divorce data were revised with updated administrative records.

2.5 Ölümlülük göstergeleri, 2017-2019

Mortality indicators, 2017-2019

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Ölüm sayısı-Number of deaths	426 662	426 449	435 941
Erkek-Male	233 572	232 980	238 044
Kadın-Female	193 090	193 469	197 897
Kaba ölüm hızı (%)-Crude death rate (%)	5,3	5,2	5,3
Bebek ölüm sayısı-Number of infant deaths	12 103	11 598	10 770
Bebek ölüm hızı (%)-Infant mortality rate (%)	9,3	9,3	9,1
Erkek-Boy	9,9	9,8	9,8
Kız-Girl	8,7	8,7	8,4

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Ölüm verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Death data were revised with updated administrative records.

2.6 Seçilmiş ölüm nedenleri, 2017-2019

Deaths by selected causes of death, 2017-2019

Ölüm nedeni-Cause of death	2017	2018 ^(r)	2019
Tüm nedenler-All causes	423 878	426 449	435 941
Dolaşım sistemi hastalıkları			
Diseases of the circulatory system	167 265	161 190	160 263
İyi huylu ve kötü huylu tümörler (malign ve benign neoplazmlar)-Neoplasms	81 886	82 288	80 186
Solunum sistemi hastalıkları			
Diseases of the respiratory system	50 224	52 223	56 391
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları-Diseases of the nervous system and the sense organs	20 623	20 661	19 996
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmaya ilgili hastalıklar			
Endocrine, nutritional and metabolic diseases	20 219	19 880	19 042
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler			
External causes of injury and poisoning	21 533	19 757	16 015
Diğer-Other	62 128	61 042	58 507
Bilinmeyen-Unknown	-	9 408	25 541

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi

Source: Ministry of Health, Death Notification System

(r) Ölüm nedeni verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Cause of death data were revised with updated administrative records.

3

Yaşam Memnuniyeti Life Satisfaction

3.1 Cinsiyet, yaş grubu ve medeni duruma göre mutluluk düzeyi, 2019, 2020

Level of happiness by sex, age group and marital status, 2019, 2020

(%)

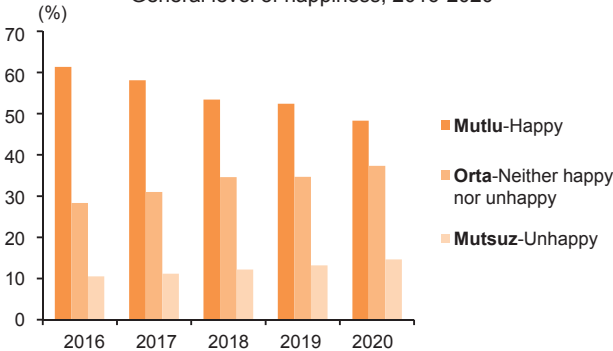
	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Orta					
	Mutlu		Neither happy		Mutsuz	
	Happy		nor unhappy		Unhappy	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Toplam-Total	52,4	48,2	34,6	37,3	13,1	14,5
Erkek-Male	47,6	43,2	37,1	39,2	15,4	17,6
Kadın-Female	57,0	53,1	32,2	35,4	10,8	11,5
Yaş grubu-Age group						
18-24	56,7	47,1	33,8	38,6	9,6	14,2
25-34	52,0	46,8	34,3	38,1	13,7	15,1
35-44	50,6	45,4	37,2	39,4	12,2	15,2
45-54	49,7	46,2	35,7	38,5	14,6	15,3
55-64	48,7	49,0	35,5	36,5	15,8	14,5
65+	58,5	57,7	29,2	30,4	12,2	11,8
Evli-Married	55,6	51,7	32,9	36,0	11,5	12,2
Evli olmayan-Unmarried	45,1	41,3	38,4	39,8	16,6	19,0

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2019, 2020

Genel mutluluk düzeyi, 2016-2020

General level of happiness, 2016-2020

3.2 Eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi, 2019, 2020

Level of happiness by education level, 2019, 2020

(%)

Eğitim durumu Level of education	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Orta					
	Mutlu Happy		Neither happy nor unhappy		Mutsuz Unhappy	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Toplam-Total	52,4	48,2	34,6	37,3	13,1	14,5
Bir okul bitirmede						
No school completed	55,4	54,4	29,6	31,4	14,9	14,2
İlköğretim veya ortaokul						
Primary education or junior high school	51,8	50,3	34,7	35,6	13,5	14,1
Lise ve dengi okul						
High school and equivalent	52,3	44,2	35,1	39,9	12,6	15,9
Yükseköğretim						
Higher education	50,8	46,8	36,7	39,1	12,6	14,2
Higher education	52,7	46,1	35,4	39,3	11,9	14,6

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2019, 2020

3.3 Cinsiyete göre umut düzeyi, 2019, 2020

Level of hope by sex, 2019, 2020

(%)

	Umutlu-Hopeful		Umutlu değil-Not hopeful	
	2019	2020	2019	2020
Toplam-Total	70,0	69,6	30,0	30,4
Erkek-Male	69,0	68,5	31,0	31,5
Kadın-Female	70,8	70,7	29,2	29,3

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2019, 2020

3.4 Genel olarak kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2018-2020

Satisfaction from public services in general, 2018-2020

	(%)		
	2018	2019	2020
Sosyal Güvenlik Kurumu hizmetleri			
Services of Social Security Institution			
Memnun-Satisfied	63,1	61,1	63,9
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	10,8	12,0	15,0
Memnun değil-Not satisfied	9,1	10,2	8,4
Fikri yok-No idea	17,0	16,8	12,7
Sağlık hizmetleri-Health services			
Memnun-Satisfied	70,4	67,1	72,1
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	13,9	15,4	16,4
Memnun değil-Not satisfied	15,1	16,9	10,9
Fikri yok-No idea	0,5	0,6	0,6
Eğitim hizmetleri-Educational services			
Memnun-Satisfied	56,7	54,8	56,2
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	14,3	15,5	18,9
Memnun değil-Not satisfied	20,8	21,0	17,1
Fikri yok-No idea	8,2	8,8	7,8
Adli hizmetler-Judicial services			
Memnun-Satisfied	56,3	53,5	60,4
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	10,3	11,2	12,5
Memnun değil-Not satisfied	11,2	12,3	8,8
Fikri yok-No idea	22,3	23,1	18,4
Asayiş hizmetleri-Public security services			
Memnun-Satisfied	75,2	75,5	77,4
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	9,8	10,2	11,4
Memnun değil-Not satisfied	8,7	8,1	5,8
Fikri yok-No idea	6,3	6,1	5,5
Ulaştırma hizmetleri-Transportation services			
Memnun-Satisfied	74,8	72,2	72,1
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	9,9	12,1	14,4
Memnun değil-Not satisfied	12,7	12,9	10,8
Fikri yok-No idea	2,5	2,8	2,7

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2018-2020

4

Sağlık ve Sosyal Koruma Health and Social Protection

4.1 Sağlık kurumu sayısı, toplam yatak sayısı ve bin kişi başına düşen yatak sayısı, 2017-2019

Number of medical institutions, total number of hospital beds and number of hospital beds per thousand population, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam-Total	33 587	34 559	34 595
Yataklı sağlık kurumları			
Inpatient medical institutions	1 518	1 534	1 538
Sağlık Bakanlığına bağlı			
Attached to the Ministry of Health	879	889	895
Üniversite-University	68	68	68
Özel-Private	571	577	575
Yataksız sağlık kurumu⁽¹⁾			
Outpatient medical institutions ⁽¹⁾	32 069	33 025	33 057
Yatak sayısı-Number of hospital beds	225 863	231 913	237 504
Bin kişi başına düşen yatak sayısı			
Number of hospital beds per thousand population	2,79	2,83	2,86

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) Sağlık Ocağı, Aile Hekimliği Birimi, Sağlık Evi, Verem Savaş Dispanseri, Çocuk, Ergen, Kadın Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi (AÇSAP Merkezi), Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi, Özel Poliklinik, Özel Tıp Merkezleri sayıları toplama dahil edilmiştir. 25/05/2018 tarihinde yayımlanan "Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği" ile Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Merkezinin ismi Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi olarak değiştirilmiştir.

(1) The numbers of Community Health Centers, Family Medicine Units, Tuberculosis Dispensaries, Child, Adolescent, Women and Reproductive Health (CEKUS) Unit (MCH/FP Centers), Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Centers, Specialty Medical Centers and Private Outpatients Clinics are included in the total.

The name of Mother-Child Health and Family Planning Center was changed to Child, Adolescent, Women and Reproductive Health Unit with the regulation published on 25 May 2018.

4.2 Sağlık personeli sayısı, 2017-2019

Number of health care professionals, 2017-2019

[Tüm sektörler-All sectors]

	2017	2018	2019
Toplam personel-Total	920 939	1 016 401	1 033 767
Toplam hekim-Total physician	149 997	153 128	160 810
Uzman hekim-Specialist physician	80 951	82 894	85 199
Pratisyen hekim-General practitioner	44 649	44 053	46 843
Asistan hekim-Medical resident	24 397	26 181	28 768
Diş hekimi⁽¹⁾-Dentist⁽¹⁾	27 889	30 615	32 925
Eczacı⁽¹⁾-Pharmacist⁽¹⁾	28 512	32 032	33 841
Hemşire-Nurse	166 142	190 499	198 103
Ebe-Midwife	53 741	56 351	55 972
Diğer sağlık personeli⁽²⁾			
Other health personnel ⁽²⁾	155 417	177 409	182 456
Diğer personel ve hizmet alımı-Other personnel and procurement of services	339 241	376 367	369 660

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) 2018 yılından itibaren "Diş hekimi" sayısına asistan diş hekimi, "Eczacı" sayısına serbest eczanelerde çalışan ikinci eczacı ve yardımcı eczacı dahil edilmiştir.

(1) Dental residents are included to the number of "Dentists" and second pharmacists and graduated intern pharmacists are added to the number of "Pharmacists" as of 2018.

(2) "Diğer sağlık personeli" grubuna aşağıdaki branşlarda çalışanlar dahil edilmiştir: Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizyoterapist, Fizyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.

(2) In the group of "Other health personnel", healthcare professionals working in the following branches are included: Surgery Technician, Anesthesia Technician, Biologist, Environmental Health Technician, Child Development Specialist, Dental Technician, Dental Technician, Dietitian, Physical Therapy Technician, Physiotherapist, Emergency and First Aid Technician, First and Emergency Care Repairman, Heart-Lung Pump Operation Technician, Laboratory Repairman, Laboratory Technician, Audiologist, Audiometric Repairman, Audiometric Technician, Orthopedic Technician, Pathological Anatomy Technician, Perfusion Pump Technician, Prosthetic Technician, Psychologist, Radiographer, Health Physicist, Health Officer of the War, Health Technician, Health Repairman, Cytopathologist, Social Worker, Medical Secretary, Medical Technologist, Public Health Technician.

4.3 Enfeksiyon hastalıklarının vaka sayısı, 2017-2019

Number of cases of the infectious diseases, 2017-2019

	2017	2018	2019
AIDS-AIDS	125	125^(a)	112
Yerli vaka-Local case	106	103 ^(a)	88
Yabancı vaka-Imported case	19	22 ^(a)	24
Kızamık-Measles	84	716	2 905
Yerli vaka-Local case	48	412	1 958
Yabancı vaka-Imported case	36	304	947
Tüberküloz-Tuberculosis	11 821	11 576	11 247
Yerli vaka-Local case	10 748	10 334	9 820
Yabancı vaka-Imported case	1 073	1 242	1 427
Sıtma-Malaria	214	238	279
Yerli vaka-Local case	0	0	0
Yabancı ve hariçten gelenen türeyen vaka-Imported case	214	238	279

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

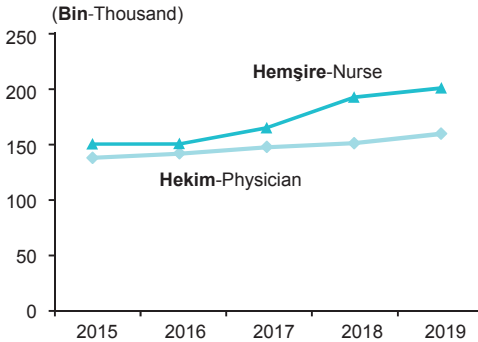
Source: General Directorate of Public Health

Not. AIDS toplam vaka sayısı 31 Ocak 2020 tarihi itibarıyla doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirimi yapılan vakaları ifade etmektedir. Tüberküloz vaka sayısı ise yeni ve nüks vakaların toplamını ifade eder.

Note. AIDS total case number is calculated by using the notified cases with having positive confirmation test result as of 31 January 2020. The number of Tuberculosis cases indicates the sum of new and relapse cases.

Hekim ve hemşire sayıları, 2015-2019

Number of physician and nurse, 2015-2019

Veri için tablo 4.2'ye bakınız.

For data, see table 4.2.

4.4 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, 2014-2016

Total cancer incidence by sex, 2014-2016

[100 000'de, Dünya standart nüfusu-Per 100 000, World standard population]

	2014	2015	2016
Toplam-Total	210,2	212,6	221,6
Erkek-Male	246,8	247,6	259,9
Kadın-Female	173,6	177,5	183,2

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Health

4.5 Organ ve doku nakli sayısı, 2017-2019

Number of organ and tissue transplantations, 2017-2019

[Tüm sektörler-All sectors]

	2017	2018	2019
Toplam-Total	12 925	14 587	14 751
Böbrek-Kidney	3 341	3 866	3 863
Karaciğer-Liver	1 446	1 588	1 776
Kalp-Heart	77	91	84
Akciğer-Lung	42	43	33
Pankreas-Pancreas	0	4	3
İnce bağırsak-Small intestine	2	0	4
Kornea-Cornea	3 586	4 137	3 790
Kemik iliği-Stem cell	4 431	4 858	5 198

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Health Services

4.6 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems of children in the last 6 months by sex, 2016, 2019

[0-6 yaş grubundaki çocuklar-Children in 0-6 age group]

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farejit vb.)-Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	42,6	42,6	42,6	35,9	35,9	35,9
İshal-Diarrhea	32,3	31,6	33,0	28,7	29,8	27,6
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	11,1	11,0	11,1	9,5	9,2	9,8
Kansızlık (Demir eksikliği anemisi vb.)-Anemia (Iron deficiency anemia, etc.)	5,4	5,8	4,9	6,9	8,2	5,5
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	7,3	7,7	7,0	6,4	6,9	5,9
İdrar yolu enfeksiyonu Urinary tract infection	4,1	2,8	5,4	4,2	2,8	5,6
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (Raşitizm) Bone deformities caused by vitamin D lack (Rickets)	1,8	1,5	2,1	3,0	3,7	2,3
Cilt hastalıkları-Skin diseases	2,9	3,2	2,6	2,9	3,4	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.7 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems of children in the last 6 months by sex, 2016, 2019

[7-14 yaş grubundaki çocuklar-Children in 7-14 age group]

(%)

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)-Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	-	-	-	29,4	28,3	30,5
İshal-Diarrhea	-	-	-	18,3	19,5	17,2
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	23,4	23,7	23,2	14,2	14,9	13,4
Göz ile ilgili sorunlar Visual problems	13,6	12,2	15,1	10,9	9,5	12,5
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	-	-	-	6,5	7,2	5,8
Cilt hastalıkları-Skin diseases	5,8	4,8	6,9	4,0	3,8	4,3
Beslenme ile ilişkili hastalıklar Diseases related with nutrition	3,3	3,4	3,1	1,7	1,5	1,8
İşitme ile ilgili sorunlar Hearing problems	2,3	2,0	2,6	1,7	1,5	1,8
Kas iskelet sistemi hastalıkları Musculoskeletal system disease	1,8	2,2	1,4	1,3	1,3	1,4
Ruh sağlığı sorunları Mental health problems	1,3	1,4	1,3	1,1	1,0	1,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.8 Bireylerin son 12 ay içerisinde yaşadığı başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems declared by individuals in the last 12 months by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bel bölgesi problemleri (Bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Low back disorders (Lumbago, back hernia, other back defections)	27,1	21,4	32,8	29,7	22,6	36,6
Boyun bölgesi problemleri (Boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) Neck disorders (Neck pain, neck hernia, other neck defections)	18,1	11,5	24,6	20,5	12,8	27,9
Hipertansiyon-High blood pressure (Hypertension)	15,8	11,1	20,5	16,4	11,9	20,8
Alerji (Alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (Alerjik astım hariç)-Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (Allergic asthma excluded)	10,8	7,5	13,9	12,3	8,9	15,6
Artroz-Arthrosis	7,7	4,9	10,5	11,2	7,6	14,6
Şeker hastalığı (Diyabet) Diabetes	9,1	7,1	10,9	10,2	8,2	12,2
Yüksek kan lipidleri (Yüksek kolesterol veya trigliserid)-High blood lipids (high cholesterol or triglycerides)	-	-	-	10,1	7,7	12,5
Depresyon-Depression	7,2	4,9	9,4	9,0	5,7	12,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.9 Bireylerin vücut kitle indeksinin cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

Body mass index distribution of individuals by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

	(%)					
	2016			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Düşük kilolu -Underweight	4,0	2,5	5,6	3,8	2,7	4,9
Normal kilolu -Normal weight	42,1	43,8	40,4	40,1	40,3	40,0
Obez öncesi -Pre-obese	34,3	38,6	30,1	35,0	39,7	30,4
Obez -Obese	19,6	15,2	23,9	21,1	17,3	24,8

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.10 Bireylerin tütün mamulü kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of individuals' status of smoking tobacco products by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

	(%)					
	2016			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Her gün kullanan						
Daily smoker	26,5	40,1	13,3	28,0	41,3	14,9
Ara sıra kullanan						
Occasional smoker	4,1	4,0	4,1	3,4	3,5	3,2
Daha önce kullanan						
Ex-smoker	12,9	19,3	6,7	14,2	21,3	7,2
Hiç kullanmayan						
Never smoker	56,5	36,6	75,9	54,5	33,8	74,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.11 Sağlık harcamaları, 2017-2019

Health expenditures, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam sağlık harcaması (Milyon TL)			
Total health expenditure (Million TL)	140 647	165 234	201 031
Kişi başı sağlık harcaması (TL)			
Health expenditure per capita (TL)	1 751	2 030	2 434
Toplam sağlık harcamasının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı (%) -Ratio of total health expenditure to gross domestic product (%)	4,5	4,4	4,7

4.12 Sosyal koruma harcamalarının yardım türlerine göre dağılımı, 2017-2019

Distribution of expenditures on social protection by type of benefits, 2017-2019

	(Milyon TL-Million TL)		
	2017	2018 ^(r)	2019
Sosyal koruma harcamaları toplamı			
Total social protection expenditure	382 665	448 727	542 002
İdari masraflar ve diğer harcamalar			
Administration costs and other expenditure	7 108	6 700	8 834
Sosyal koruma yardımları toplamı			
Total social protection benefits	375 557	442 027	533 168
Hastalık/sağlık bakımı -Sickness/health care	103 077	121 755	146 035
Engelli/malül -Disability	13 317	14 840	18 030
Emekli/yaşlı -Old age	184 984	219 939	263 078
Dul/yetim -Survivors	44 687	52 262	63 586
Aile/çocuk -Family/children	14 966	16 986	23 177
İşsizlik -Unemployment	8 672	10 358	15 732
Sosyal dışlanma b.y.s -Social exclusion n.e.c.	5 853	5 887	3 529

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in the table may not add up to totals due to the roundings.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

(r) Data have been revised due to the update of the administrative registrations.

4.13 Sosyal koruma kapsamında maaş alan kişi sayısı, 2017-2019

Number of pension beneficiaries, 2017-2019

(Bin kişi-Thousand people)

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Toplam maaş alan kişi sayısı⁽¹⁾			
Total pension beneficiaries ⁽¹⁾	13 261	13 766	14 089
Toplam engelli/malül maaşı alan kişi sayısı			
Total disability pension beneficiaries	847	856	864
Toplam emekli/yaşlı maaşı alan kişi sayısı			
Total old age pension beneficiaries	9 094	9 514	9 849
Toplam dul/yetim maaşı alan kişi sayısı			
Total survivors' pension beneficiaries	3 660	3 758	3 759
Toplam emekli/yaşlı ve dul/yetim maaşı alan kişi sayısı⁽¹⁾-Total old-age and survivors pension beneficiaries⁽¹⁾	12 417	12 913	13 228

(1) İlgili değerlerin toplamı vermeme nedeni, mükerrer maaş alanların ayıklanmış olmasıdır.

(1) The related numbers don't give the totals for the reason of cleaning the double countings.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

(r) Data have been revised due to the update of the administrative registrations.

5

Sosyal Güvenlik Social Security

5.1 Sosyal güvenlik kapsamında aktif çalışan kişi sayısı, 2018-2020

Number of active insured persons within the scope of social security,
2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	22 072 840	22 000 964	23 344 547
Sosyal Sigortalar Kurumu (4-1/a)			
Social Insurance Institution (4-1/a)	16 054 759	16 010 002	17 358 140
Bağ-Kur (4-1/b)			
Bağ-Kur (4-1/b)	2 984 780	2 888 154	2 845 310
Emekli Sandığı (4-1/c)-Government			
Employees Retirement Fund (4-1/c)	3 033 301	3 102 808	3 141 097

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

5.2 Sosyal güvenlik kapsamında aylık alan kişi sayısı, 2018-2020

Number of pensioners within the scope of social security, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	12 613 151	12 977 719	13 264 220
Sosyal Sigortalar Kurumu (4-1/a)			
Social Insurance Institution (4-1/a)	7 736 004	8 025 769	8 265 828
Bağ-Kur (4-1/b)			
Bağ-Kur (4-1/b)	2 652 722	2 671 576	2 670 280
Emekli Sandığı (4-1/c)⁽¹⁾-Government			
Employees Retirement Fund (4-1/c) ⁽¹⁾	2 224 425	2 280 374	2 328 112

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

(1) Emekli sayısına, 4/1-c kapsamında aylık alanlar ile primsiz ödemeler kapsamında aylık alanlar dahildir.

(1) Data concerning the pensioners covers 4-1/c coverage and non-contributory payments.

5.3 Türkiye İş Kurumuna kayıt yaptıran işsizler ve işe yerleştirilenler, 2018-2020

The unemployed registered and placements by the Turkish Employment Organization, 2018-2020

	2018	2019	2020
Açık iş-Vacancies	2 393 986	2 152 048	1 406 141
Özel-Private	2 368 287	2 135 164	1 371 842
Kamu-Public	25 699	16 884	34 299
Kayıtlı işsiz-The unemployed registered	3 509 603	3 872 211	2 959 544
Erkek-Male	1 704 164	1 938 695	1 557 095
Kadın-Female	1 805 439	1 933 516	1 402 449
İşe yerleştirilenler-Placements	1 247 188	1 490 276	868 744
Erkek-Male	811 871	1 001 707	579 021
Kadın-Female	435 317	488 569	289 723

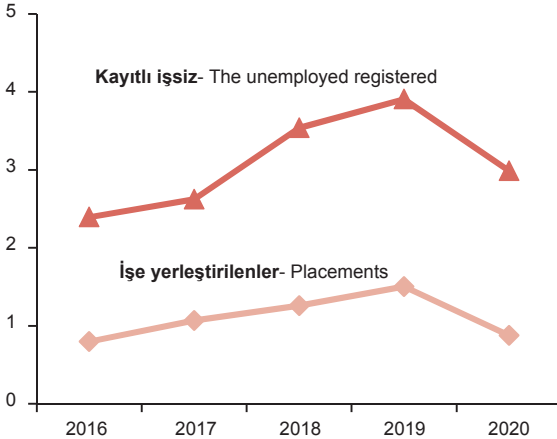
Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Source: Turkish Employment Organization

Kayıtlı işsiz ve işe yerleştirilenler, 2016-2020

The unemployed registered and placements, 2016-2020

(Milyon kişi-Million persons)

6

Eğitim ve Kültür Education and Culture

6.1 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2018-2020

Population by literacy and sex, 2018-2020

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus/Population 15 years of age and over]

	2018	2019	2020
	Sayı-Number		
Toplam-Total	61 844 096	62 689 647	63 455 902
Okuma yazma bilen-Literate	59 156 007	60 122 847	60 949 064
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	2 197 257	2 024 637	1 914 511
Bilinmeyen-Unknown	490 832	542 163	592 327
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	30 257 344	30 687 518	31 056 457
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	325 116	286 412	262 369
Bilinmeyen-Unknown	231 842	254 310	275 780
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	28 898 663	29 435 329	29 892 607
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1 872 141	1 738 225	1 652 142
Bilinmeyen-Unknown	258 990	287 853	316 547
	(%)		
Toplam-Total			
Okuma yazma bilen-Literate	96,4	96,7	97,0
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	3,6	3,3	3,0
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	98,9	99,1	99,2
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1,1	0,9	0,8
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	93,9	94,4	94,8
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	6,1	5,6	5,2

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2018-2020

Source: National Education Statistics Database, 2018-2020

Not.1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsanmamıştır.

2. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note.1. Proportions are calculated by excluding unknown.

2. Foreigners are not included.

6.2 Bitirilen eğitim durumuna ve cinsiyete göre nüfus, 2020

Population by attained education level and sex, 2020

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 15 years of age and over]

Eğitim durumu Attained education level	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	63 455 902	31 594 606	31 861 296
Okuma yazma bilmeyen-illiterate	1 914 511	262 369	1 652 142
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen-Literate without a diploma	2 523 222	611 359	1 911 863
İlkokul-Primary school	12 228 582	4 924 437	7 304 145
İlköğretim-Primary education	5 468 879	3 128 476	2 340 403
Ortaokul ve dengi meslek okulu Junior and vocational high school	12 600 739	6 960 113	5 640 626
Lise ve dengi meslek okulu High and vocational high school	15 773 910	8 867 235	6 906 675
Yüksekokul veya fakülte-Universities and other higher educational institutions	11 006 443	5 810 351	5 196 092
Yüksek lisans (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil) Master (Including 5 or 6 years faculties)	1 125 882	624 513	501 369
Doktora-Doctorate	221 407	129 973	91 434
Bilinmeyen-Unknown	592 327	275 780	316 547

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2020

Source: National Education Statistics Database, 2020

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Foreigners are not included.

6.3 Eğitim seviyesine göre cinsiyet oranı⁽¹⁾, 2017/18-2019/20Sex ratio by level of education⁽¹⁾, 2017/18-2019/20

(%)

Eğitim seviyesi-Level of education	2017/18	2018/19	2019/20
İlkokul-Primary school	99,8	99,6	99,4
Ortaokul-Lower secondary school	101,8	101,9	102,6
Ortaöğretim-Upper secondary education	93,3	93,8	94,5
Yükseköğretim-Higher education	93,3	96,4	98,9

Kaynak: Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2019/20

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2019/20

(1) Cinsiyet oranı: Belirli bir öğretim yılında ilgili öğretim türünün kız çocuk brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılında ilgili öğretim türünün erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğünü göstermektedir. İki farklı göstergenin (brüt okullaşma oranlarının) birbirine oranlanmasıyla yapılan hesaplamaların 100 ile çarpılmasıdır.

(1) Student sex ratio: It indicates the relative greatness of female gross schooling ratio as compared to male gross schooling ratio in a specific educational year and level of education. It is obtained by dividing the female gross schooling ratio by the male gross schooling ratio multiplied 100.

6.4 Eğitim seviyesine göre okullaşma oranı, 2017/18-2019/20

Schooling ratio by level of education, 2017/18-2019/20

Eğitim seviyesi Level of education	2017/18		2018/19		2019/20	
	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net
(%)						
İlkokul						
Primary school	96,9	91,5	98,4	91,9	97,4	93,6
Erkek-Male	96,9	91,4	98,6	91,8	97,7	93,7
Kadın-Female	96,8	91,7	98,2	92,1	97,1	93,5
Ortaokul						
Lower secondary school	102,5	94,5	100,3	93,3	106,0	95,9
Erkek-Male	101,6	94,3	99,4	92,9	104,7	95,7
Kadın-Female	103,4	94,7	101,3	93,6	107,3	96,1
Ortaöğretim						
Upper secondary education	108,4	83,6	108,9	84,2	110,6	85,0
Erkek-Male	112,1	83,8	112,2	84,5	113,7	85,2
Kadın-Female	104,5	83,4	105,3	83,9	107,4	84,9
Yükseköğretim						
Higher education	107,4	45,6	109,5	44,1	112,8	43,4
Erkek-Male	111,1	44,0	111,4	41,9	113,4	40,6
Kadın-Female	103,6	47,4	107,4	46,4	112,1	46,3

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2019/20

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2019/20

Not. Okullaşma oranları 2007/08 öğretim yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

Note. Schooling ratios from 2007/08 educational year were calculated according to the results of the Address Based Population Registration System.

6.5 Eğitim kurumlarına göre okul, öğretmen ve öğrenci sayıları, 2018/19-2019/20

Number of schools, teachers and students by educational institutions, 2018/19-2019/20

Eğitim kurumu	2018/19		
	Okul ⁽⁴⁾	Öğretmen ⁽⁵⁾	Öğrenci
Educational institutions	School ⁽⁴⁾	Teacher ⁽⁵⁾	Students
Okul öncesi eğitim⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	31 813	93 302	1 564 813
İlkokul -Primary school	24 739	300 732	5 267 378
Ortaokul -Junior high school	18 935	354 198	5 627 075
Ortaöğretim -Secondary education	12 506	371 234	5 649 594
Yükseköğretim⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 982	166 225	7 250 129
	2019/20		
Okul öncesi eğitim⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	32 554	98 825	1 629 720
İlkokul -Primary school	24 790	309 247	5 279 945
Ortaokul -Junior high school	19 268	371 590	5 701 564
Ortaöğretim -Secondary education	13 046	380 631	5 630 652
Yükseköğretim⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 979	174 494	7 541 890

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2019/20

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2019/20

(1) Resmî ve özel okulları kapsar.

(1) It covers public and private schools.

(2) Kaynak: Yükseköğretim Kurulu

(2) Source: Council of Higher Education

(3) Ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrenci sayıları kapsanmıştır.

(3) Number of associate and undergraduate students are included.

(4) Faal olan okullar kapsanmıştır.

(4) Active schools are included.

(5) Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

(5) Total of teachers includes permanent and contractual teaching staff.

6.6 Yükseköğretim kurumlarında öğrenim düzeylerine göre öğrenci sayıları, 2018/19-2020/21

Number of students in higher educational institutions by education level, 2018/19-2020/21

	2018/19	2019/20	2020/21
Toplam-Total	7 740 502	7 940 133	8 240 997
Önlisans-Vocational training school	2 829 430	3 002 964	3 114 623
Lisans-Undergraduate	4 420 699	4 538 926	4 676 657
Yüksek lisans-Master	394 174	297 001	343 569
Doktora-Doctorate	96 199	101 242	106 148

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/21

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/21

6.7 Yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim alanlarına göre lisans düzeyindeki öğrenci sayıları, 2020/21

Number of undergraduate students in higher educational institutions by fields of education and training, 2020/21

	Toplam	Erkek	Kadın
Öğretim alanı-Field of study	Total	Male	Female
Toplam-Total	4 676 657	2 452 128	2 224 529
Bilişim ve iletişim teknolojileri (BİT)-Information and communication technologies (ICTS)	86 221	60 860	25 361
Doğa bilimleri, matematik ve istatistik			
Natural sciences, mathematics and statistics	114 121	54 654	59 467
Eğitim-Education	235 753	86 606	149 147
Hizmetler-Services	210 010	136 611	73 399
İş, yönetim ve hukuk			
Business, administration and law	1 418 516	847 975	570 541
Mühendislik, imalat ve inşaat			
Engineering, manufacturing and construction	483 410	341 714	141 696
Sağlık ve refah-Health and welfare	492 377	128 000	364 377
Sanat ve beşeri bilimler-Arts and humanities	621 775	275 549	346 226
Sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon			
Social sciences, journalism and information	962 518	485 593	476 925
Tarım, ormancılık, balıkçılık ve veterinerlik			
Agriculture, forestry, fisheries and veterinary	51 956	34 566	17 390

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/21

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/21

6.8 Yurt dışında öğrenim gören burslu öğrenci sayıları, 2017-2019

Number of scholarship students studying abroad, 2017-2019

	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽²⁾	2019 ⁽³⁾
Toplam-Total	2 516	2 818	2 948
Dil öğrenimi -Language learning	172	334	314
Yüksek lisans-Master	1 031	1 011	1 030
Doktora-Doctorate	1 307	1 460	1 594
Staj-Internship	6	13	10

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education and Study Abroad

(1) 10/07/2018 tarihi itibarıyla.

(1) As of 10/07/2018.

(2) 01/07/2019 tarihi itibarıyla.

(2) As of 01/07/2019.

(3) 24/06/2020 tarihi itibarıyla.

(3) As of 24/06/2020.

6.9 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2020/21

Number of teaching staff by academic title, 2020/21

	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female
Profesör-Professor	30 562	20 648	9 914
Doçent-Associate professor	17 778	10 643	7 135
Doktor öğretim üyesi-Assistant professor	41 508	22 867	18 641
Öğretim görevlisi-Instructor	38 289	18 933	19 356
Araştırma görevlisi-Research assistant	51 548	25 127	26 421

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/21

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/21

6.10 Eğitim harcamaları temel göstergeleri, 2017-2019

Basic indicators on education expenditure, 2017-2019

	2017	2018 ⁽¹⁾	2019
Toplam eğitim harcaması (Milyon TL)			
Total education expenditure (Million TL)	176 452	219 363	259 220
Öğrenci başına eğitim harcaması (TL)			
Education expenditure per student (TL)	8 111	10 005	11 769
Eğitim harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı (%) -Expenditure on education as a percentage of GDP (%)	5,6	5,8	6,0

6.11 Eğitim düzeylerine göre öğrenci başına eğitim harcaması, 2017-2019

Education expenditure per student by level of education, 2017-2019

	2017	2018 ^(r)	2019
Toplam -Total	8 111	10 005	11 769
Okul öncesi eğitim -Pre-primary education	7 328	8 804	9 886
İlkokul -Primary school	5 782	6 854	8 914
Ortaokul -Lower secondary school	5 846	7 296	9 127
Ortaöğretim -Upper secondary education	8 750	11 194	12 826
Yükseköğretim ⁽¹⁾ -Tertiary education ⁽¹⁾	13 652	16 845	18 830

(1) Açıköğretim öğrencileri hesaplamalara dahil edilmemiştir.

(1) Open education students are not covered in the calculation.

6.12 Kütüphane türüne göre kütüphane, kitap ve yararlanan kişi sayısı, 2018-2020

Number of libraries, books and persons benefiting from by kind of libraries, 2018-2020

	2018	2019 ^(r)	2020
Milli Kütüphane -National Library			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	1	1	1
Kitap sayısı -Number of books	1 463 488	1 404 132	1 475 337
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı Number of persons benefiting	633 999	711 523	202 144
Halk kütüphanesi -Public libraries			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	1 162	1 182	1 213
Kitap sayısı -Number of books	19 966 573	20 742 540	21 125 016
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı Number of persons benefiting	28 242 986	31 451 920	12 962 119
Üniversite kütüphanesi -University libraries			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	598	610	606
Kitap sayısı -Number of books	17 600 015	17 945 383	18 553 121
Örgün ve yaygın eğitim kurum kütüphaneleri Formal and non-formal education institutions libraries			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	29 690	30 618	32 158
Kitap sayısı -Number of books	30 263 384	32 006 784	34 454 621

Kaynak: Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, üniversite rektörlükleri, Millî Eğitim Bakanlığı

Source : General Directorate of Libraries and Publications, rectorates of universities, Ministry of National Education

(r) Kitap sayısı verileri idari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

(r) Number of books data have been revised due to the update of the administrative registrations.

6.13 Gazete/dergilerin yayın bölgesine göre sayısı, 2017-2019

Number of newspapers and magazines by region of publishing, 2017-2019

	Gazete-Newspapers			Dergi-Magazines		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Toplam-Total	2 474	2 463	2 337	3 650	3 499	3 148
Yerel-Local	2 247	2 248	2 121	1 230	1 099	929
Bölgesel-Regional	51	44	45	186	150	143
Yaygın (Ulusal)-National	176	171	171	2 234	2 250	2 076

6.14 Sinema salonu, gösterilen film ve seyirci sayısı, 2018-2020

Number of movie houses, movies shown and audiences, 2018-2020

	2018	2019	2020
Sinema salonu sayısı			
Number of movie houses	2 858	2 826	2 698
Gösterilen film sayısı			
Number of movies shown	65 501	68 386	25 960
Seyirci sayısı-Audiences	64 772 380	56 479 209	17 226 952

6.15 Tiyatro salonu, oynanan eser ve seyirci sayısı, 2017/'18-2019/'20

Number of theatre halls, shows and audiences, 2017/'18-2019/'20

	2017/'18 ⁽¹⁾	2018/'19 ⁽¹⁾	2019/'20
Tiyatro salonu sayısı			
Number of theatre halls	848	901	720
Oynanan eser sayısı-Number of shows	9 376	9 796	6 236
Seyirci sayısı-Audiences	7 841 353	7 899 547	4 492 293

6.16 Opera ve bale salonu, oynanan eser ve seyirci sayısı, 2017/'18-2019/'20
 Number of opera and ballet halls, number of shows and audiences,
 2017/'18-2019/'20

	2017/'18	2018/'19	2019/'20
Opera ve bale salonu sayısı			
Number of opera and ballet halls	11	13	13
Oynanan eser sayısı-Number of shows	202	179	165
Gösteri sayısı-Number of performances	653	614	501
Seyirci sayısı-Audiences	293 002	322 189	256 063

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Opera and Ballet

6.17 Mze, müzedeki eser, müze ve ren yeri ziyaretçi sayısı, 2017-2019
 Number of museums, works and visitors to the museums and ruins,
 2017-2019

	2017	2018	2019
Mze sayısı-Number of museums	438	451	467
Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzeler			
Museums affiliated to Culture and Tourism Ministry	199	200	199
Özel müzeler-Private museums	239	251	268
Müzedeki eser sayısı-Number of works	3 692 915	3 734 223	3 671 900
Mze ve ren yeri ziyaretçi sayısı-Number of visitors to the museums and ruins	30 661 676	40 647 844	51 306 549

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

7

Turizm
Tourism

7.1 Giriş yapan yabancı ve vatandaşlar, 2018-2020

Arriving foreigners and citizens, 2018-2020

	2018	2019	2020
Yabancı-Foreigner	39 488 401	45 058 286	12 734 213
Vatandaş-Citizen	15 004 976	16 322 826	5 879 101

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.2 Çıkış yapan yabancı ve vatandaşlar, 2018-2020

Departing foreigners and citizens, 2018-2020

	2018	2019	2020
Yabancı-Foreigner	39 304 178	45 105 116	13 092 545
Vatandaş-Citizen	14 893 855	16 349 971	5 718 245

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre giriş yapan yabancılar, 2018-2020

Arriving foreigners by selected nationalities, 2018-2020

	2018	2019	2020
Rusya Federasyonu-Russian Federation	5 964 613	7 017 657	2 128 758
Bulgaristan-Bulgaria	2 386 885	2 713 464	1 242 961
Almanya-Germany	4 512 360	5 027 472	1 118 932
Ukrayna-Ukraine	1 386 934	1 547 996	997 652
İngiltere (Birleşik Krallık)-United Kingdom	2 254 871	2 562 064	820 709
Gürcistan-Georgia	2 069 392	1 995 254	410 501

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.4 Çıkış yapan ziyaretçi sayısı, turizm geliri, kişi başı ortalama harcama ve ortalama geceleme sayısı, 2018-2020

Number of departing visitors, tourism income, average expenditure per capita and average number of overnights, 2018-2020

	2018	2019	2020 ⁽³⁾
Çıkış yapan ziyaretçi sayısı			
Number of departing visitors	45 628 673	51 860 042	15 826 266
Yabancı⁽¹⁾-Foreigner⁽¹⁾	38 951 902	44 712 970	12 708 265
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)			
Citizen (Resident abroad)	6 676 771	7 147 072	3 118 001
Turizm geliri⁽²⁾ (Bin \$)			
Tourism income ⁽²⁾ (Thousand \$)	29 512 926	34 520 332	12 059 320
Yabancı (Bin \$)-Foreigner (Thousand \$)	24 028 311	28 704 946	9 097 118
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden) (Bin \$)			
Citizen (Resident abroad) (Thousand \$)	5 345 472	5 688 271	2 886 859
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	647	666	762
Yabancı (\$) -Foreigner (\$)	617	642	716
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)(\$)			
Citizen (Resident abroad) (\$)	801	796	926
Ortalama geceleme sayısı			
Average number of overnights	9,9	9,9	12,4
Yabancı-Foreign	9,0	8,9	10,2
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)			
Citizen (Resident abroad)	15,3	15,9	21,1

Kaynak: TÜİK, Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi

Source: TurkStat, Departing Visitors Survey

(1) **Hesaplamalarda; 2013 yılı 3. çeyreğinden başlayarak Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü ve Yayladağı, Kilis Öncüpınar ve Şanlıurfa Akçakale sınır kapılarından çıkış yapan Suriye vatandaşı sayısı, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) sınır rakamlarından çıkartılmıştır.**

(1) Calculations are made by extracting the departures of Syrians from the Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü and Yayladağı, Kilis Öncüpınar and Şanlıurfa Akçakale border gates from the border figures of General Directorate of Security starting from the 3rd quarter of 2013.

(2) **Çep telefonu dolaşım harcamaları ile marina hizmet harcamaları toplam gelirden yer almamakta olup, yabancı-vatandaş ayrımı verilememektedir.**

(2) GSM roaming expenditures and marina service expenditures can not be given by foreigner and citizen visitors but included in total tourism income.

(3) **2020 yılına ait yıllık veriler 1., 3. ve 4. çeyrekleri kapsamaktadır. Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılmadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veri yayınlanamamıştır.**

(3) Annual data for 2020 include the data for 1st, 3rd and 4th quarters. Data related to the 2nd quarter of 2020 was not published because survey could not be conducted at border gates due to corona virus (COVID-19) pandemic.

7.5 Yurt dışına giden vatandaş sayısı, turizm gideri, kişi başı ortalama harcama ve ortalama geceleme sayısı, 2018-2020

Number of citizens visiting abroad, tourism expenditures, average expenditure per capita and average number of overnights, 2018-2020

	2018	2019	2020 ⁽¹⁾
Yurt dışına giden vatandaş sayısı			
(Türkiye'de ikamet eden)-Number of citizens			
visiting abroad (Resident in Turkey)	8 383 432	9 650 512	2 242 864
Turizm gideri (Bin \$)			
Tourism expenditure (Thousand \$)	4 896 310	4 403 670	1 104 545
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	584	456	492
Ortalama geceleme sayısı			
Average number of overnights	9,4	9,1	12,6

Kaynak: TÜİK, Vatandaş Giriş Anketi

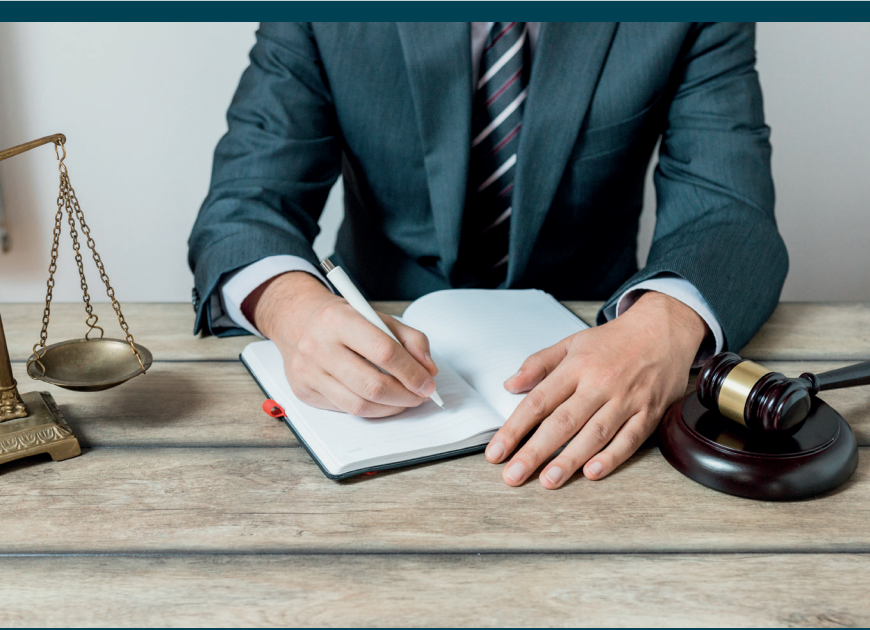
Source: TurkStat, Arriving Citizens Survey

(1) 2020 yılına ait yıllık veriler 1., 3. ve 4. çeyrekleri kapsamaktadır. Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veri yayınlanamamıştır.

(1) Annual data for 2020 include the data for 1st, 3rd and 4th quarters. Data related to the 2nd quarter of 2020 was not published because survey could not be conducted at border gates due to corona virus (COVID-19) pandemic.

8

Adalet
Justice

8.1 Cinsiyet ve suçun işlendiği andaki yaş grubuna göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2017-2019

Convicts received into prison within the year by sex and age group at the time of committed crime, 2017-2019

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2017	2018	2019
Toplam-Total	215 761	266 889	281 605
Erkek-Male	207 475	256 753	270 260
Kadın-Female	8 286	10 136	11 345
Yaş grubu-Age group			
12-14	1 693	2 276	2 068
15-17	10 112	12 226	10 947
18-24	59 593	72 196	72 397
25-34	71 845	88 663	94 362
35-44	44 738	56 587	62 907
45-54	20 596	25 827	28 816
55-64	6 029	7 700	8 553
65+	1 133	1 386	1 526
Bilinmeyen-Unknown	22	28	29

8.2 Eğitim durumuna göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2017-2019

Convicts received into prison within the year by educational status, 2017-2019

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2017	2018	2019
Toplam-Total	215 761	266 889	281 605
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1 579	1 820	2 027
Okuryazar olup da bir okul bitirmeyen			
Literate but not graduated from a school	11 998	11 774	10 514
Bitirilen okul-Completed school			
İlkokul-Primary school	41 755	43 875	41 843
İlköğretim-Primary education	78 162	98 140	55 152
Ortaokul ve dengi meslek okulu-Junior high school and vocational school at junior high school level	24 961	36 880	84 925
Lise ve dengi meslek okulu-High school and vocational school at high school level	45 508	57 857	63 940
Yükseköğretim-Higher education	9 857	13 914	20 653
Bilinmeyen-Unknown	1 941	2 629	2 551

8.3 Bazı seçilmiş suç türlerine göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2017-2019

Convicts received into prison within the year by some selected type of crime, 2017-2019

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2017	2018	2019
Hırsızlık-Theft	37 224	45 420	42 752
Yaralama-Assault	26 539	33 013	34 897
Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti-Production and commerce of drugs	15 568	17 902	19 748
İcra İflas Kanunu'na muhalefet-Opposition to the Bankruptcy and Enforcement Law	16 695	15 382	15 233
Tehdit-Threat	8 235	11 038	14 235
Yağma -Robbery	12 285	15 309	13 300
Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satın alma-Use and purchase of drugs	6 922	10 375	11 944
Trafik suçları-Traffic crimes	5 429	8 185	11 219
Öldürme-Homicide	8 048	9 332	9 574

8.4 Ceza infaz kurumu nüfusunun cinsiyet, statü ve uyruğu, 2017-2019

Prison population by sex, status and nationality, 2017-2019

[31 Aralık tarihi itibarıyla-As of December 31st]

	2017	2018	2019
Toplam-Total	232 340	264 842	291 546
Erkek-Male	222 444	254 426	280 114
Kadın-Female	9 896	10 416	11 432
Hükümlü-Convict	153 079	208 950	245 160
Tutuklu-Arrested	79 261	55 892	46 386
T.C.-TR	225 994	256 264	281 544
Yabancı-Foreigner	6 346	8 578	10 002

Kaynak: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Prisons and Detention Houses

8.5 Geliş nedenine göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı, 2017-2019

The number of incidents involving juveniles who received into security unit, by reason for reception, 2017-2019

Geliş nedeni-Reason for reception	2017 ^(r)	2018	2019
Toplam-Total	448 772	483 184	511 247
Suçta sürüklenme-Pushed into crime	140 692	152 011	168 250
Kabahat işleme-Misdemeanour	4 310	8 908	11 711
Kayıp (Bulunan)-Lost (Found)	15 319	15 374	17 339
Mağdur-Victim	219 062	232 851	235 931
Bilgisine başvurma-Witness	68 754	73 231	76 997
Diğer-Other	635	809	1 019

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Turkish National Police and Gendarmerie General Command

8.6 Mağduriyet türüne göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı, 2017-2019

The number of incidents involving juveniles received into security unit by type of victimization, 2017-2019

Mağduriyet türü-Type of victimization	2017 ^(r)	2018	2019
Mağdur-Victim	219 062	232 851	235 931
Suç mağduru-Victim of crime	187 605	202 722	206 498
Yaralama-Assault	115 547	120 268	119 009
Cinsel suçlar-Sexual offences	23 713	32 759	31 445
Aile düzenine karşı suçlar			
Offences against family order	16 667	18 801	22 683
Tehdit-Threat	6 098	6 847	7 140
Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma			
Kidnapping	5 126	5 608	5 665
Hırsızlık-Theft	5 098	4 498	4 412
Diğer-Other	15 356	13 941	16 144
Takibi gereken olay mağduru			
Victim of followed incident	31 394	29 927	29 383
Kabahat mağduru-Victim of misdemeanour	63	202	50

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Turkish National Police and Gendarmerie General Command

9

Seçim
Election

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2015-2018

Results of the General Election of Representatives, 2015-2018

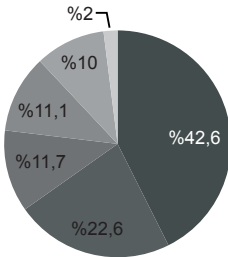
	07/06/2015	01/11/2015	2018
Kayıtlı seçmen -Registered voters	56 608 817	56 949 009	59 367 469
Oy kullanan seçmen -Actual voters	47 507 467	48 537 695	51 189 444
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	83,9	85,2	86,2
Toplam geçerli oy sayısı -Total valid votes	46 163 243	47 840 231	50 137 175
Geçerli oy sayısı -Number of valid votes	45 121 773	46 555 267	48 631 366
Yurt dışı/gümrük kapıları geçerli oy sayısı Number of valid votes at abroad and customs gates	1 041 470	1 284 964	1 505 809
Milletvekili sayısı -Number of representatives	550	550	600
Erkek -Male	452	469	496
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	82,2	85,3	82,7
Kadın -Female	98	81	104
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	17,8	14,7	17,3

Kaynak: Yüksek Seçim Kurulu

Source: Supreme Election Council

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2018

Results of the General Election of Representatives, 2018

- **Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)**
Justice and Development Party
- **Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)**
Republican People's Party
- **Halkların Demokratik Partisi (HDP)**
People's Democratic Party
- **Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)**
Nationalist Movement Party
- **İyi Parti**-Good Party
- **Diğ er**-Other

9.2 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2019

Results of the Local Administration Elections, 2019

	İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	Büyükşehir belediye bşk. Mayor of metropolitan municipality	Belediye başkanlığı Mayor	Belediye meclisi üyeleri Municipal council members
Kayıtlı seçmen sayısı Number of registered voters	12 837 077	44 212 704	53 203 842	53 203 842
Oy kullanan seçmen sayısı Number of actual voters	10 975 294	37 423 512	44 891 654	44 881 860
Katılım oranı (%) Participation rate (%)	85,5	84,6	84,4	84,4
Geçerli oy sayısı Number of valid votes	10 505 314	36 126 842	43 194 511	42 998 754

9.3 Halk Oylaması sonuçları, 2007, 2010, 2017

Results of the Referendum, 2007, 2010, 2017

	2007	2010	2017
Kayıtlı seçmen-Registered voters	42 690 252	52 051 828	58 291 898
Oy kullanan seçmen-Actual voters	28 819 319	38 369 099	49 798 855
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	67,5	73,7	85,4
Geçersiz oy sayısı Number of invalid votes	651 658	725 062	862 251
Oranı (%) -Ratio (%)	2,3	1,9	1,7
Geçerli oy sayısı-Number of valid votes	28 167 661	37 644 037	48 936 604
Oranı (%) -Ratio (%)	97,7	98,1	98,3
Evet oyları sayısı-Number of yes votes	19 422 714	21 787 244	25 157 463
Oranı (%) -Ratio (%)	68,9	57,9	51,4
Hayır oyları sayısı-Number of no votes	8 744 947	15 856 793	23 779 141
Oranı (%) -Ratio (%)	31,1	42,1	48,6

Not.1. Resmi Gazete sonucudur.

2. Yurt dışı (Gümrük kapıları ve yurt dışı sandıkları) halk oylaması sonuçları, Türkiye toplamı içinde gösterilmiştir.

Note.1. It is the result of the Official Gazette.

2. The results of the public vote abroad (Customs and ballot boxes abroad) are shown in the total of Turkey.

10

İşgücü
Labour Force

10.1 Kurumsal olmayan nüfusun cinsiyete göre işgücü durumu, 2020

Labour force status of non-institutional population by sex, 2020

[15+yaş-age]

	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
(Bin kişi-Thousand person)			
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus Population 15 years and over	62 579	30 956	31 623
İşgücü-Labour force	30 873	21 105	9 768
İstihdam edilenler-Employed	26 812	18 506	8 306
İşsiz-Unemployed	4 061	2 599	1 462
İşgücüne dahil olmayan nüfus Not in labour force	31 706	9 851	21 855
(%)			
İşgücüne katılma oranı Labour force participation rate	49,3	68,2	30,9
İstihdam oranı-Employment rate	42,8	59,8	26,3
İşsizlik oranı-Unemployment rate	13,2	12,3	15,0
Tarım dışı işsizlik oranı Non-agricultural unemployment rate	15,3	13,9	18,4
İşsizlik oranı (Genç nüfus, 15-24 yaş) Unemployment rate (Youth population, 15-24 age)	25,3	22,6	30,3

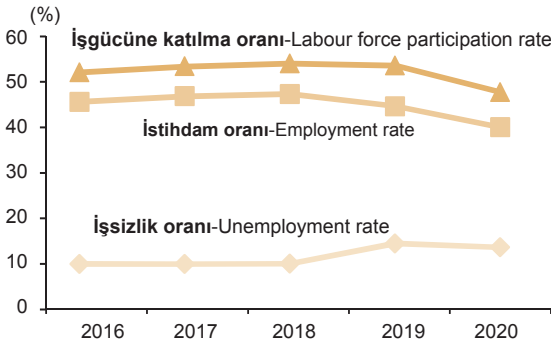
Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

Temel işgücü göstergeleri, 2016-2020

Basic labour force indicators, 2016-2020

[15+yaş-age]

10.2 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre işteki durumu, 2020

Employment status by sex, 2020

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

	Toplam	Tarım	Tarım dışı
	Total	Agriculture	Non-agriculture
Toplam-Total	26 812	4 716	22 096
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	18 719	594	18 125
İşveren-Employer	1 199	55	1 144
Kendi hesabına-Own account worker	4 421	2 017	2 404
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	2 473	2 050	424
Erkek-Male	18 506	2 825	15 681
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	12 991	402	12 589
İşveren-Employer	1 053	50	1 003
Kendi hesabına-Own account worker	3 662	1 821	1 841
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	800	551	248
Kadın-Female	8 306	1 891	6 415
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	5 728	192	5 536
İşveren-Employer	146	5	141
Kendi hesabına-Own account worker	758	196	563
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	1 674	1 499	175

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.3 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre iktisadi faaliyet kolları, 2020
 Economic activity by sex, 2020
 [15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

İktisadi faaliyet kolları-Economic activity	Toplam	Erkek	Kadın
NACE Rev.2	Total	Male	Female
Toplam-Total	26 812	18 506	8 306
Tarım-Agriculture			
Tarım, ormancılık ve balıkçılık Agriculture, forestry and fishing	4 716	2 825	1 891
Sanayi-Industry			
Madencilik ve taşocaklığı-Mining and quarrying	134	127	7
İmalat-Manufacturing	5 070	3 784	1 286
Elektrik, gaz, buhar, su temini ve kanalizasyon Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	294	262	32
İnşaat-Construction			
İnşaat-Construction	1 538	1 469	69
Hizmetler-Services			
Toptan ve perakende ticaret Wholesale and retail trade	3 723	2 776	948
Ulaştırma ve depolama Transportation and storage	1 209	1 096	112
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri Accommodation and food service activities	1 377	1 019	358
Bilgi ve iletişim-Information and communication	241	175	66
Finans ve sigorta faaliyetleri Financial and insurance activities	315	170	145
Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	291	238	53
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Professional, scientific and technical activities	878	528	350
İdari ve destek hizmet faaliyetleri Administrative and support service activities	873	532	341
Kamu yönetimi ve savunma Public administration and defence	1 965	1 577	387
Eğitim-Education	1 798	817	981
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri Human health and social work activities	1 467	494	973
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor Arts, entertainment and recreation	124	89	35
Diğer hizmet faaliyetleri-Other social, community and personal service activities	800	528	272

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.4 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre meslek grubu, 2020

Occupation by sex, 2020

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Meslek grubu-Occupation	Toplam	Erkek	Kadın
ISCO 08	Total	Male	Female
Toplam-Total	26 812	18 506	8 306
Yöneticiler-Managers	1 502	1 229	273
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	3 297	1 747	1 551
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları			
Technicians and associate professionals	1 642	1 177	465
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar			
Clerical support workers	1 874	1 078	796
Hizmet ve satış elemanları			
Service and sales workers	5 190	3 464	1 726
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar			
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	3 647	2 403	1 244
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar			
Craft and related trades workers	3 378	2 944	433
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar			
Plant and machine operators and assemblers	2 424	2 146	278
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar			
Elementary occupations	3 858	2 318	1 541

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.5 İşgücüne dahil olmayanların cinsiyete göre işgücüne dahil olmama nedenleri, 2020

Reasons of not being in labour force by sex, 2020

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Neden-Reason	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İşgücüne dahil olmayan nüfus			
Population not in labour force	31 706	9 851	21 855
İş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar			
Not seeking a job, but available to start			
İş bulma ümidi olmayanlar-Discouraged	1 369	756	613
Diğer⁽¹⁾-Other⁽¹⁾	2 850	1 091	1 760
Mevsimlik çalışanlar-Working seasonally	107	47	60
Ev işleriyle meşgul-Housewife	10 309	0	10 308
Eğitim/Öğretim-Education/Training	4 513	2 105	2 408
Emekli-Retired	4 886	3 605	1 281
Çalışamaz halde-Disabled, old, ill etc.	4 868	1 555	3 313
Diğer-Other	2 803	691	2 112

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

(1) Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

(1) These were the persons who were not seeking a job for reasons such as being seasonal workers, busy with household chores, student, property income earner, retired, or disabled, but available to start a job.

11

Gelir ve Yaşam Koşulları Income and Living Conditions

11.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, Türkiye, 2018-2020

Distribution of annual equivalised household disposable income by quintiles ordered by equivalised household disposable income, Turkey, 2018-2020

	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles					
	Toplam	1. %20 ⁽¹⁾	2. %20	3. %20	4. %20	5. %20 ⁽¹⁾
	Total	1 st 20%(¹)	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%(¹)
2018						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,1	10,6	14,8	20,9	47,6
Ortalama (TL)-Mean (TL)	24 199	7 426	12 784	17 913	25 313	57 567
Medyan (TL)-Median (TL)	17 784	7 793	12 798	17 794	25 055	43 191
2019						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,2	10,9	15,2	21,4	46,3
Ortalama (TL)-Mean (TL)	28 522	8 899	15 558	21 717	30 478	65 960
Medyan (TL)-Median (TL)	21 584	9 296	15 573	21 584	29 992	50 761
2020						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	5,9	10,6	14,9	21,1	47,5
Ortalama (TL)-Mean (TL)	33 428	9 914	17 655	24 908	35 248	79 427
Medyan (TL)-Median (TL)	24 789	10 415	17 727	24 789	34 802	59 702

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018-2020

Not.1.Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note.1.Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of income is the previous calendar year.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığıında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.2 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre Gini katsayısı, P80/P20 ve P90/P10 oranları, 2018-2020

Gini coefficient, S80/S20 and S90/S10 ratios by equivalised household disposable income, 2018-2020

	2018	2019	2020
Gini katsayısı-Gini coefficient	0,408	0,395	0,410
P80/P20 oranı-S80/S20 ratio	7,8	7,4	8,0
P90/P10 oranı-S90/S10 ratio	13,7	13,0	14,6

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018-2020

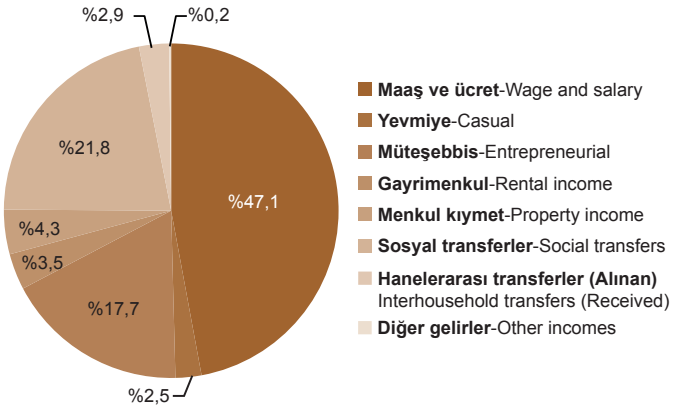
Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018-2020

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

Yıllık gelirin gelir türlerine göre dağılımı, 2020

Distribution of annual income by types of income, 2020

Veri için tablo 11.3'ye bakınız.

For data, see table 11.3.

11.3 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, Türkiye, 2019

Distribution of annual equivalised household disposable income by type of income and quintiles ordered by equivalised household disposable income, Turkey, 2019

[Dikey %-Vertical %]

Gelir türleri Type of income	Toplam Total	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles				
		1. %20 ⁽¹⁾ 1 st 20%(¹)	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 ⁽¹⁾ 5 th 20%(¹)
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Maaş ve ücret-Wage and salary	46,7	41,4	46,6	46,2	48,9	46,4
Yevmiye-Casual	2,6	14,2	6,6	3,0	2,0	0,7
Müteşebbis-Entrepreneurial	17,7	15,0	14,3	13,9	13,7	21,6
Tarım-Agricultural	4,0	7,3	6,2	5,4	3,8	2,8
Tarım dışı-Non-agricultural	13,8	7,7	8,0	8,4	9,9	18,8
Gayrimenkul-Rental income	3,6	1,0	1,2	1,9	2,8	5,2
Menkul kıymet-Property income	4,3	2,7	2,4	2,5	2,7	6,1
Sosyal transferler						
Social transfers	21,9	19,0	24,5	29,3	26,6	17,5
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	20,1	11,3	21,2	27,2	24,9	16,5
Diğer sosyal transferler						
Other social transfers	1,8	7,7	3,4	2,1	1,7	0,9
Hanelerarası transferler (Alınan)						
Inter-household transfers (Received)	2,9	5,5	3,8	2,8	3,0	2,4
Diğer gelirler-Other incomes	0,2	1,2	0,5	0,3	0,2	0,1

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2019

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2019

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

3. Toplam gelire zafî kira dahil değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of income is the previous calendar year.

3. Imputed rent is not included to total incomes.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.4 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, Türkiye, 2020

Distribution of annual equivalised household disposable income by type of income and quintiles ordered by equivalised household disposable income, Turkey, 2020

[Dikey %-Vertical %]

Gelir türleri Type of income	Toplam Total	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles				
		1. %20 ⁽¹⁾ 1 st 20% ⁽¹⁾	2. %20 2 nd 20%	3. %20 3 rd 20%	4. %20 4 th 20%	5. %20 ⁽¹⁾ 5 th 20% ⁽¹⁾
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Maaş ve ücret-Wage and salary	47,1	38,5	47,2	46,7	52,5	45,8
Yevmiye-Casual	2,5	15,5	7,2	3,3	1,9	0,5
Müteşebbis-Entrepreneurial	17,7	14,6	15,0	14,0	12,5	21,7
Tarım-Agricultural	3,7	7,1	6,6	4,9	3,7	2,4
Tarım dışı-Non-agricultural	14,0	7,6	8,4	9,1	8,8	19,3
Gayrimenkul-Rental income	3,5	2,0	1,1	1,9	2,3	5,1
Menkul kıymet-Property income	4,3	3,6	2,9	3,0	3,3	5,4
Sosyal transferler						
Social transfers	21,8	18,9	22,1	27,6	24,4	19,2
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	20,0	11,1	18,7	25,3	23,0	18,3
Diğer sosyal transferler						
Other social transfers	1,8	7,9	3,3	2,2	1,4	0,9
Hanelerarası transferler (Alınan)						
Inter-household transfers (Received)	2,9	5,6	3,9	3,3	2,9	2,2
Diğer gelirler-Other incomes	0,2	1,2	0,5	0,3	0,2	0,1

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2020

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2020

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.
3. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of income is the previous calendar year.
3. Imputed rent is not included to total incomes.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.5 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, Türkiye, 2018-2020

Mean annual income at main job by employment status, Turkey, 2018-2020

İşteki durum-Employment status	2018	2019	2020
Toplam-Total	30 748	34 733	43 118
Ücretli, maaşlı-Regular employee	30 106	34 286	42 006
Yevmiyeli-Casual employee	13 280	14 769	17 577
İşveren-Employer	88 285	95 495	125 698
Kendi hesabına-Self employed	24 134	27 127	33 207
Erkek-Male	32 589	37 072	45 648
Ücretli, maaşlı-Regular employee	31 555	36 167	43 974
Yevmiyeli-Casual employee	14 843	16 784	19 434
İşveren-Employer	89 107	97 244	127 908
Kendi hesabına-Self employed	25 938	29 116	35 255
Kadın-Female	25 405	28 214	35 828
Ücretli, maaşlı-Regular employee	26 619	29 968	37 392
Yevmiyeli-Casual employee	8 166	9 033	10 572
İşveren-Employer	82 037	80 893	105 767
Kendi hesabına-Self employed	14 303	16 425	21 516

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018-2020

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

11.6 Hanehalkı fertlerinin esas işteki iktisadi faaliyet kollarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, Türkiye, 2018-2020

Mean annual income at main job by branch of economic activity, Turkey, 2018-2020

İktisadi faaliyet kolu	2018	2019	2020
Toplam-Total	30 748	34 733	43 118
Tarım-Agriculture	18 991	21 807	25 263
Sanayi-Industry	31 414	35 174	44 355
İnşaat-Construction	27 123	32 236	42 227
Hizmet-Service	33 029	37 169	46 034

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018-2020

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

11.7 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, Türkiye, 2018-2020

Number of the poor, poverty rate and poverty gap by equivalised household disposable income, Turkey, 2018-2020

	2018	2019	2020
%40-40%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	7 113	8 635	9 915
Yoksul sayısı (Bin kişi)			
Number of poors (Thousand person)	6 322	6 710	7 278
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	7,9	8,3	8,9
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	22,3	21,8	23,1
%50-50%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	8 892	10 793	12 394
Yoksul sayısı (Bin kişi)			
Number of poors (Thousand person)	11 091	11 641	12 267
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	13,9	14,4	15,0
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	23,7	24,1	25,9
%60-60%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	10 670	12 952	14 873
Yoksul sayısı (Bin kişi)			
Number of poors (Thousand person)	16 888	17 207	17 921
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	21,2	21,3	21,9
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	25,4	26,3	26,9
%70-70%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	12 448	15 111	17 352
Yoksul sayısı (Bin kişi)			
Number of poors (Thousand person)	22 701	23 024	23 704
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	28,5	28,5	29,0
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	28,0	28,9	29,5

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018-2020

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı = [(Yoksulluk sınırı - Yoksulların EFB medyan geliri) / Yoksulluk sınırı] * 100 formülüne göre hesaplanmıştır.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to 100 and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:

Poverty gap = [(Poverty threshold - Median income of poors by EII) / Poverty threshold] * 100

12

Tüketim Harcamaları Consumption Expenditures

12.1 Harcama türlerine göre toplam ve hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2018, 2019
 Distribution of total consumption expenditure, monthly average expenditure per household by expenditure types, Turkey, 2018, 2019

Harcama türleri Expenditure types	Toplam hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı Distribution of total household consumption expenditure		Hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması Monthly average consumption expenditure per household	
	(%)		(TL)	
	2018	2019	2018	2019
Toplam-Total	100,0	100,0	4 446	4 972
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	20,3	20,8	900	1 033
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	4,0	4,3	176	215
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	4,8	5,0	214	249
Konut ve kira-Housing and rent	23,7	24,1	1 052	1 196
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri-Furniture, houses appliances and home care services	6,5	6,4	287	319
Sağlık-Health	2,2	2,2	98	112
Ulaştırma-Transportation	18,3	16,5	813	818
Haberleşme-Communication	3,8	3,6	170	180
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	2,9	3,1	128	152
Eğitim hizmetleri Educational services	2,3	2,5	101	123
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	6,5	6,5	290	323
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,9	5,1	216	251

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018, 2019

Harcama türlerine göre toplam hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2019

Distribution of total household consumption expenditures by expenditure types, 2019

12.2 Hanehalkı büyüklüğünün hanehalkı tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı, Türkiye, 2019

Distribution of household consumption expenditure by household size, Turkey, 2019

Harcama türleri Expenditure types	Hanehalkı büyüklüğü (Kişi) Household size (Number of individuals)						
	Household size (Number of individuals)						
	1	2	3	4	5	6	7+
Hanehalkı sayısı (Bin)-Number of households (Thousand)	4 073	5 114	4 783	4 808	2 594	1 483	1 367
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	17,8	21,5	19,1	19,3	22,0	25,2	28,5
Alkollü içecekler, sigara ve tütün-Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	3,7	3,7	4,0	4,3	4,9	5,7	6,1
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	4,8	4,1	4,9	5,2	5,4	5,5	6,5
Konut ve kira Housing and rent	32,1	27,3	23,1	22,3	21,7	20,3	17,4
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furniture, houses appliances and home care services	6,2	7,2	6,3	6,2	6,3	5,4	7,0
Sağlık-Health	2,2	3,3	2,4	2,0	1,8	1,7	1,3
Ulaştırma-Transportation	12,1	16,0	18,1	18,6	17,4	15,0	11,6
Haberleşme Communication	2,9	3,2	3,9	3,6	3,9	4,4	3,8
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	4,2	2,8	3,2	3,0	2,5	2,5	3,0
Eğitim hizmetleri Educational services	0,9	1,0	2,7	3,9	3,5	3,5	0,9
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	8,6	6,0	6,9	6,4	5,5	5,6	5,6
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,6	3,9	5,2	5,2	5,1	5,4	8,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2019

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2019

12.3 Tüketim harcaması türlerinin gelire göre sıralı %20'lik gruplara göre dağılımı, Türkiye, 2019

Distribution of quintiles ordered by income in expenditure types, Turkey, 2019

(%)

Harcama türleri Expenditure types	Gelir grubu Quintiles ordered by income					
	Toplam	1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
	Total	1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Toplam-Total	100,0	9,0	13,7	18,1	22,9	36,4
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100,0	13,3	17,6	19,7	22,7	26,8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün -Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100,0	9,8	15,7	19,6	25,0	29,9
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	100,0	6,8	12,4	17,7	22,7	40,4
Konut ve kira Housing and rent	100,0	11,7	16,0	19,3	22,6	30,4
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furniture, houses appliances and home care services	100,0	7,4	12,3	17,0	24,5	38,8
Sağlık -Health	100,0	8,1	13,8	16,3	22,6	39,2
Ulaştırma -Transportation	100,0	4,9	10,1	18,2	22,7	44,1
Haberleşme -Communication	100,0	8,6	14,3	18,8	23,5	34,8
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	100,0	5,4	9,0	15,9	23,5	46,3
Eğitim hizmetleri Educational services	100,0	3,2	5,4	9,3	17,7	64,5
Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	100,0	5,5	10,5	16,2	22,8	45,0
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	100,0	5,7	9,6	14,1	24,3	46,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2019

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2019

12.4 Harcamaya göre sıralı %20'lik gruplarda tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı, Türkiye, 2019

Distribution of household consumption expenditure by quintiles ordered by expenditure, Turkey, 2019

Harcama türleri Expenditure types	Harcama grubu Quintiles ordered by expenditure					
	Toplam	1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
	Total	1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	20,8	33,4	28,6	25,5	22,2	14,3
Alkollü içecekler, sigara ve tütün -Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	4,3	4,5	5,5	5,6	5,2	3,1
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	5,0	2,7	4,0	4,8	5,4	5,5
Konut ve kira Housing and rent	24,1	37,5	32,9	29,0	25,5	17,1
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furniture, houses appliances and home care services	6,4	4,3	4,9	6,0	6,6	7,2
Sağlık -Health	2,2	1,6	1,6	2,2	2,3	2,5
Ulaştırma -Transportation	16,5	5,0	7,7	9,6	12,2	25,2
Haberleşme -Communication	3,6	3,4	3,8	3,9	4,1	3,3
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	3,1	1,2	1,7	2,4	3,0	4,0
Eğitim hizmetleri Educational services	2,5	0,2	0,6	1,1	1,9	4,2
Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	6,5	3,9	5,9	6,4	7,1	6,8
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	5,1	2,4	2,9	3,4	4,4	7,0

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2019

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2019

13

Tarım
Agriculture

13.1 Tarım ve orman alanları, 2018-2020

Agricultural land and forest area, 2018-2020

(Bin hektar-Thousand hectare)

	2018	2019 ⁽¹⁾	2020*
Toplam tarım alanı			
Total utilized agricultural land	37 797	37 716	37 753
Toplam işlenen tarım alanı -Total arable land	19 723	19 580	19 572
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı			
Area of cereals and other crop products			
Ekilen alan -Sown area	15 421	15 398	15 615
Nadas -Fallow land	3 513	3 387	3 173
Sebze bahçeleri alanı -Area of vegetable gardens	784	790	779
Süs bitkileri alanı -Area of ornamental plants	5	5	5
Toplam uzun ömürlü bitkilerin alanı			
Total land under permanent crops	3 457	3 519	3 564
Diğer meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı			
Area of other fruits, beverage and spices crops	2 176	2 235	2 276
Bağ alanı -Area of vineyard	417	405	401
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan			
Area of olive trees	864	879	887
Çayır ve mera arazisi ⁽¹⁾			
Land under permanent meadows and pastures ⁽¹⁾	14 617	14 617	14 617
Orman alanı ⁽²⁾ -Forest area ⁽²⁾	22 622	22 740	22 740

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) 2001 General Agricultural Census, results of Village Information Survey.

(2) %11 ve daha fazla kapalılıktaki normal orman alanları ile %10 ve daha az kapalılıktaki bozuk orman alanlarını içerir.

(2) Normal forest area having 11% or more than 11% forest tree density and spoiled forest area having 10% or less than 10% forest tree density are included.

13.2 Bitkisel üretim, 2018-2020

Crop production, 2018-2020

(Bin ton-Thousand tonnes)

	2018	2019 ^(r)	2020
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler			
Cereals and other crops	115 048	119 167	131 925*
Sebzeler-Vegetables	30 033	31 090	31 177
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri			
Fruits, beverages and spices crops	22 259	22 293	23 586

13.3 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2018-2020

Selected field crop productions, 2018-2020

(Ton-Tonnes)

	2018	2019	2020
Buğday-Wheat	20 000 000	19 000 000	20 500 000
Arpa-Barley	7 000 000	7 600 000	8 300 000
Mısır (dane)-Maize (seed)	5 700 000	6 000 000	6 500 000
Çeltik-Rice in the husk	940 000	1 000 000	980 000
Nohut-Chick pea	630 000	630 000	630 000
Fasulye (kuru)-Bean (dry)	220 000	225 000	279 518
Mercimek (kırmızı-yeşil)-Lentil (red-green)	353 000	353 631	370 815
Ayçiçeği-Sunflower	1 949 229	2 100 000	2 067 004
Tütün-Tobacco	75 276	68 224 ^(r)	76 540*
Şeker pancarı-Sugar beet	17 436 100	18 054 320 ^(r)	23 025 738*
Patates (diğer)-Potatoes (other)	4 550 000	4 979 824	5 200 000
Pamuk (kütü)-Cotton (raw)	2 570 000	2 200 000	1 773 646

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.4 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2018-2020

Selected vegetable productions, 2018-2020

	(Ton-Tonnes)		
	2018	2019	2020
Soğan (kuru)-Onion (dry)	1 930 695	2 200 000	2 280 000
Havuç-Carrots	642 837	663 882	588 778
Domates-Tomatoes	12 150 000	12 841 990	13 204 015
Hıyar-Cucumber	1 848 273	1 916 645	1 886 239
Biber-Pepper	2 554 974	2 625 669	2 636 905
Patlıcan-Eggplant	836 284	822 659	835 422
Kavun-Melon	1 753 942	1 777 059	1 724 856
Karpuz-Water melon	4 031 174	3 870 515	3 491 554
Fasulye (taze)-Bean (green)	580 949	596 074	547 349
Lahana-Cabbages	765 276	819 667	851 648
Marul-Lettuce	487 543	499 766	520 151

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.5 Seçilmiş meyveler ve içecek bitkileri üretimi, 2018-2020

Selected fruit and beverage productions, 2018-2020

	(Ton-Tonnes)		
	2018	2019	2020
Üzüm-Grapes	3 933 000	4 100 000	4 208 908
Portakal-Oranges	1 900 000	1 700 000	1 333 975
Mandalina-Mandarin	1 650 000	1 400 000	1 585 629
Limon-Lemons	1 100 000	950 000	1 188 517
Elma-Apples	3 625 960	3 618 752	4 300 486
Armut-Pears	519 451	530 723	545 569
Şeftali-Peaches	789 457	830 577	892 048
Kayısı-Apricots	750 000	846 606	833 398
Kiraz-Cherries	639 564	664 224	724 944
Nar-Pomegranates	537 847	559 171	600 021
Çilek-Strawberries	440 968	486 705	546 525
Muz-Bananas	498 888	548 323	728 133
Zeytin-Olives	1 500 467	1 525 000	1 316 626
Fındık-Hazelnuts	515 000	776 046	665 000
Çay (yaş çay)-Green tea leaves	1 480 534	1 407 448 ^(r)	1 417 685

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.6 Tür ve ırklarına göre hayvan sayıları, 2018-2020

Number of animals by type and races, 2018-2020

	(Baş-Head)		
	2018	2019	2020
Büyükbaş-Bovine animals	17 220 903	17 872 331	18 157 971
Siğir-Cattle	17 042 506	17 688 139	17 965 482
Manda-Buffaloes	178 397	184 192	192 489
Küçükbaş-Sheep and goat	46 117 399	48 481 479	54 112 626
Koyun (Merinos)-Sheep (Merino)	2 681 679	3 076 583	3 547 033
Koyun (Yerli)-Sheep (Domestic)	32 513 293	34 199 467	38 579 748
Kıl keçisi-Ordinary goat	10 698 553	10 964 374	11 698 825
Tiftik keçisi-Angora goat	223 874	241 055	287 020
Diğer-Other	276 210	261 918	225 713
At-Horses	108 076	102 467	90 007
Eşek-Donkey	133 953	126 912	108 304
Katır-Mules	30 837	29 452	25 119
Deve-Camels	1 708	1 651	1 293
Domuz-Pigs	1 636	1 436	990

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

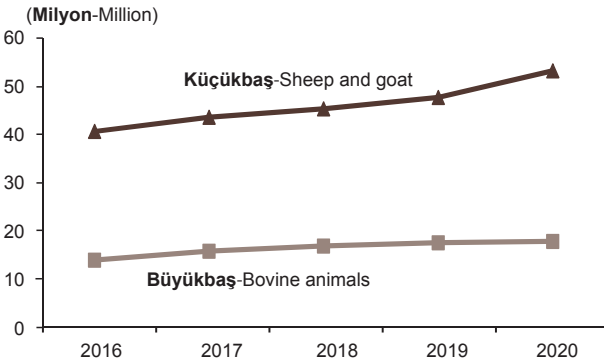
Source: Ministry of Agriculture and Forestry

Not. Veriler yıl sonu hayvan sayıdır.

Note. Data is end of year livestock numbers.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları, 2016-2020

Number of bovine animals and sheep and goat, 2016-2020

13.7 Kümes hayvanları sayıları, 2018-2020

Number of poultry animals, 2018-2020

	(Adet-Number)		
	2018	2019	2020
Tavuk-Chicken	353 561 499	342 567 159	379 349 209
Et tavuğu-Broiler	229 506 689	221 841 860	258 046 340
Yumurta tavuğu-Laying hen	124 054 810	120 725 299	121 302 869
Hindi-Turkey	4 043 332	4 541 102	4 797 793
Ördek-Duck	532 841	519 575	559 620
Kaz-Goose	1 080 190	1 157 049	1 373 960

13.8 Kırmızı et üretimi, 2017-2019

Red meat production, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Kırmızı et üretimi-Red meat production	1 126 403	1 118 695	1 201 469
Sığır-Cattle	987 482	1 003 859	1 075 479
Manda-Buffalo	1 339	402	73
Koyun-Sheep	100 058	100 831	109 382
Keçi-Goat	37 525	13 603	16 536

13.9 Süt üretimi, 2017-2019

Milk production, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Süt üretimi-Milk production	20 699 893	22 120 716	22 960 379
İnek-Cow	18 762 318	20 036 877	20 782 374
Manda ineği-Buffalo cow	69 401	75 742	79 341
Koyun-Sheep	1 344 779	1 446 271	1 521 455
Keçi-Goat	523 395	561 826	577 209

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.10 Kümes hayvancılığı ürünleri, 2018-2020

Poultry products, 2018-2020

	2018	2019	2020
Tavuk yumurtası (Bin adet)			
Hen eggs (Thousand units)	19 643 711	19 898 126	19 788 063
Tavuk eti (Ton)-Chicken meat (Tonnes)	2 156 671	2 138 451	2 136 263
Hindi eti (Ton)-Turkeys meat (Tonnes)	69 536	59 640	58 212

13.11 Bitkisel ve hayvansal üretim değerleri, 2018-2020

Values of crop and animal production, 2018-2020

(Milyon TL-Million TL)

	2018	2019	2020*
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler			
Cereals and other crop products	62 215	79 174	97 374
Sebzeler-Vegetables	41 397	50 448	55 284
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri			
Fruits, beverages and spices crops	55 531	67 833	92 562
Canlı hayvanlar-Livestocks	146 184	165 318	195 239
Hayvansal ürünler-Animal products	79 150	93 918	108 598

13.12 Su ürünleri üretim miktarı, 2018-2020

Quantity of fishery products, 2018-2020

(Ton-Tonnes)

	2018	2019	2020
Su ürünleri-Fishery products	628 631	836 524	785 811
Avcılıkla elde edilen su ürünleri			
Fishery products by catching	314 094	463 168	364 400
Deniz balıkları ve diğer deniz ürünleri			
Sea fish and other sea products	283 955	431 572	331 281
Deniz balıkları-Sea fish	222 024	374 726	291 910
Diğer deniz ürünleri-Other sea products	61 931	56 846	39 371
İç su ürünleri-Inland water products	30 139	31 596	33 119
Yetiştiricilik-Aquaculture	314 537	373 356	421 411

Kaynak: Yetiştiricilik üretimi ve tatlısu ürünleri için Tarım ve Orman Bakanlığı.

Source: For aquaculture production and freshwater products, Ministry of Agriculture and Forestry.

14

Çevre
Environment

14.1 Sektörlere göre CO₂ emisyonu, 2017-2019CO₂ emissions by sectors, 2017-2019

(Bin ton-Thousand tonnes)

Sera gazı kaynakları-Greenhouse gas sources	2017	2018 ⁽¹⁾	2019
Toplam-Total	425 329,2	419 436,9	399 344,9
Enerji-Energy	366 897,6	359 818,8	349 067,0
Yakıt yanması-Fuel combustion	366 740,4	359 644,2	348 884,1
Çevrim ve enerji sektörü-Energy industries	153 557,1	157 443,3	147 690,7
İmalat sanayi ve inşaat			
Manufacturing industries and construction	59 958,3	59 311,2	54 250,3
Ulaştırma-Transport	82 953,4	82 787,8	80 745,0
Diğer sektörler-Other sectors	70 271,6	60 101,9	66 198,1
Kaçak emisyonlar			
Fugitive emissions from fuels	157,0	174,5	182,8
Karbondioksit taşıma ve depolama			
Carbon dioxide transport and storage	0,1	0,1	0,1
Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı			
Industrial processes and product use	56 980,5	58 359,4	48 988,7
Mineral ürünleri-Mineral products	44 274,1	43 818,7	36 826,8
Kimya sanayi-Chemical industry	741,7	1 511,8	1 112,0
Metal üretimi-Metal production	11 813,1	12 822,5	10 832,1
Enerji dışı yakıt ve solvent kullanımı			
Non-energy products from fuels and solvent use	151,5	206,4	217,8
Tarım-Agriculture	1 449,6	1 257,5	1 287,9
Üre uygulaması-Urea application	1 449,6	1 257,5	1 287,9
Atık-Waste	1,5	1,2	1,2
Atıkların açıkta yakılması			
Open burning of waste	1,5	1,2	1,2
Kişi başı CO₂ emisyonları (Ton/kişi)			
CO ₂ emissions per capita (Tonnes/capita)	5,30	5,15	4,84

Not. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve tutumlar dahil edilmemiştir.

Note. The emissions and removals from forestry and other land use are not included.

14.2 Sera gazı emisyonları, 2017-2019

Greenhouse gas emissions, 2017-2019

[CO₂ eşdeğeri-CO₂ equivalent]

(Milyon ton-Million tonnes)

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Toplam-Total	525,0	522,5	506,1
CO₂	425,3	419,4	399,3
CH₄	54,8	58,1	60,3
N₂O	39,1	39,3	40,2
F gazları-F gases	5,7	5,7	6,2

Not. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve tutumlar dahil edilmemiştir.

Note. The emissions and removals from forestry and other land use are not included.

14.3 Kükürtdioksit ve partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2020

Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of sulphur dioxide and particulate matter, 2020

(µg/m³)

İl-Provinces	Kükürtdioksit (SO ₂) Sulphur dioxide (SO ₂)	İl-Provinces	Partiküler madde (PM10) Particulate matter (PM10)
	Hakkari		175
Manisa (Soma)	101	Batman	102
Edirne (Keşan MTHM)	69	Ankara (Cebeci)	92
Şırnak	38	Iğdır (Merkez)	91
Şanlıurfa	37	Ağrı (Patnos)	88

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Source: Ministry of Environment and Urbanization

Not. Bu tablo Hava Kalitesi İzleme İstasyonlardan alınan valide edilmiş saatlik ortalama verilerinden %90 ve üzeri olanlar esas alınarak oluşturulmuştur.

Note. This table is formed by considering validated hourly average data which are 90% and above from air quality monitoring stations.

14.4 Kurumsal sektörlere göre toplam çevre koruma harcamaları, 2017-2019

Environmental protection expenditure by institutional sectors, 2017-2019

	(Milyon TL-Million TL)		
	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Toplam-Total	34 175	37 922	38 377
Genel devlet ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşlar-General government and non-profit institutions serving households	11 376	13 863	13 124
Mali ve mali olmayan şirketler			
Financial and non-financial corporations	20 237	21 186	22 189
Hanehalkları-Households	2 562	2 873	3 064

14.5 Belediye çevre göstergeleri, 2014-2018

Environmental indicators for municipalities, 2014-2018

	2014	2016	2018
Toplam belediye sayısı-Total number of municipalities	1 396	1 397	1 399
Belediyelerde çekilen kişi başı günlük su miktarı (Litre/kişi-gün)-Amount of water abstracted per capita in municipalities (Liters/capita-day)	203	217	224
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atık su miktarı (Litre/kişi-gün)-Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (Liters/capita-day)	181	183	188
Kişi başı ortalama belediye atık miktarı (Kg/kişi-gün)-Average amount of municipal waste per capita (Kg/capita-day)	1,08	1,17	1,16

14.6 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2014-2018

Environmental indicators of manufacturing industry, 2014-2018

	2014	2016	2018
Anket uygulanan işyeri sayısı			
Number of establishments questioned	9 391	11 011	13 025
Çekilen su miktarı (Bin m³)			
Amount of water abstracted (Thousand m ³)	2 355 547	2 300 646	2 898 246
Deşarj edilen atık su miktarı (Bin m³)			
Amount of wastewater discharged (Thousand m ³)	1 931 282	1 900 356	2 431 855
Toplam atık miktarı (Bin ton)			
Total amount of waste (Thousand tonnes)	15 733	16 267	22 881
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton)			
Amount of hazardous waste (Thousand tonnes)	1 008	1 194	3 677

15

Enerji
Energy

15.1 Elektrik santrallerinin toplam kurulu gücü, brüt üretim ve net elektrik tüketimi, 2017-2019

Power installed of power plants, gross generation and net consumption of electricity, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam kurulu güç (MW)			
Total power installed (MW)	85 200,0	88 550,8	91 267,0
Brüt üretim (GWh)			
Gross generation (GWh)	297 277,5	304 801,9	303 897,6
Net tüketim (GWh)			
Net consumption (GWh)	249 022,6	258 232,2	257 273,1

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri

Source: TETC, Electricity Generation-Transmission Statistics of Turkey

15.2 Birincil enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2017-2019

Electricity generation by primary energy resources, 2017-2019

	2017	2018	2019
Brüt üretim-Gross generation	297 277,5	304 801,9	303 897,6
Termik-Thermal	212 138,5	209 683,5	175 142,5
Taşkömürü+asfaltit			
Hard coal+asphaltite	5 663,8	5 173,1	5 627,2
İthal kömür-Imported coal	51 118,1	62 988,5	60 394,7
Linyit-Lignite	40 694,4	45 087,0	46 872,2
Fuel oil-Fuel oil	520,6	328,9	335,1
Motorin-Diesel oil	679,3	0,2	0,9
Doğal gaz-Natural gas	110 490,0	92 482,8	57 288,2
Yenilenebilir+Atık+Atık ısı			
Renewable+Wastes+Waste heat	2 972,3	3 622,9	4 624,2
Hidrolik-Hydraulic	58 218,5	59 938,4	88 822,8
Jeotermal+rüzgar-Geothermal+wind	24 031,3	27 380,2	30 682,5
Güneş-Solar	2 889,3	7 799,8	9 249,8

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri

Source: TETC, Electricity Generation-Transmission Statistics of Turkey

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

15.3 Elektrik tüketimi, 2017-2019

Electricity consumption, 2017-2019

	Miktar-Quantity (GWh)		
	2017	2018	2019
Toplam -Total	249 022,6	258 232,2	257 273,1
Mesken -Household	54 251,3	54 590,5	56 194,1
Ticaret -Commercial	49 376,8	52 665,9	49 597,4
Resmi daire -Government offices	10 130,7	11 836,4	13 660,3
Sanayi -Industrial	116 482,6	117 711,7	115 675,4
Tarımsal sulama -Irrigate	6 049,4	8 567,3	8 668,1
Aydınlatma -Illumination	4 397,0	4 724,7	5 074,9
Diğer ⁽¹⁾ -Other ⁽¹⁾	8 334,8	8 135,7	8 402,9

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

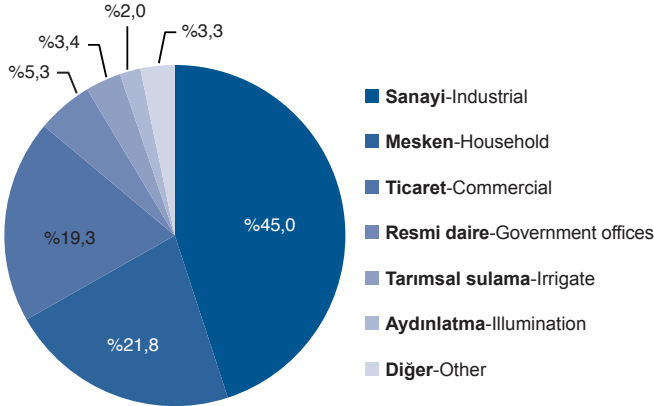
Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

(1) Tarım, hayvancılık, balıkçılık, içme ve kullanma suyu pompaj tesisleri, kamuya ait hizmetler vb. tüketimleri içerir.

(1) It includes consumption in agriculture, livestock, fishery sector and municipal water abstraction pumping facilities, and other public services etc.

Elektrik tüketimi, 2019

Electricity consumption, 2019

16.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2018-2020

Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2018-2020

	(Km)		
	2018	2019	2020
Otoyol -Motorways	2 842	3 060	3 523
Devlet yolu -State highways	31 021	31 006	30 974
İl yolu -Provincial roads	34 153	34 165	34 136
Köy yolu -Village roads	179 537	182 500	187 695

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Source: General Directorate of Highways, Ministry of Environment and Urbanization

16.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerindeki seyir ve taşımalar, 2018-2020

Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2018-2020

	(Milyon-Million)		
	2018	2019	2020
Taşıt-km -Vehicle-km	131 625	135 485	126 053
Otoyol -Motorways	23 616	26 306	23 298
Devlet yolu -State highways	89 045	90 177	84 951
İl yolu -Provincial roads	18 964	19 002	17 804
Ton-km -Tonne-km	266 502	267 579	272 913
Otoyol -Motorways	62 118	66 648	63 685
Devlet yolu -State highways	183 705	180 864	188 800
İl yolu -Provincial roads	20 679	20 067	20 428
Yolcu-km -Passenger-km	329 363	339 601	288 992
Otoyol -Motorways	66 390	73 502	60 105
Devlet yolu -State highways	220 255	223 487	190 192
İl yolu -Provincial roads	42 718	42 612	38 695

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

16.3 Motorlu kara taşıtları sayısı, 2018-2020

The number of road motor vehicles, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	22 865 921	23 156 975	24 144 857
Otomobil-Car	12 398 190	12 503 049	13 099 041
Minibüs-Minibus	487 527	493 373	493 395
Otobüs-Bus	218 523	213 358	212 407
Kamyonet-Small truck	3 755 580	3 796 919	3 938 732
Kamyon⁽¹⁾-Truck⁽¹⁾	845 462	844 481	859 670
Motosiklet-Motorcycle	3 211 328	3 331 326	3 512 576
Özel amaçlı taşıtlar			
Special purpose vehicles	63 359	65 470	70 309
Traktör-Tractor	1 885 952	1 908 999	1 958 727

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

16.4 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtları sayısı, 2019, 2020

Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year, 2019, 2020

	Yıl içinde kaydı yapılan		Yıl içinde kaydı silinen	
	Vehicles registered during the year		Vehicles withdrawn during the year	
	2019	2020	2019	2020
Toplam-Total	671 131	1 038 905	380 077	48 328
Otomobil-Car	386 748	601 525	282 428	4 509
Minibüs-Minibus	6 525	7 366	4 395	1 673
Otobüs-Bus	4 347	5 652	4 818	2 149
Kamyonet-Small truck	76 659	138 281	35 842	2 389
Kamyon⁽¹⁾-Truck⁽¹⁾	10 391	19 497	9 780	3 899
Motosiklet-Motorcycle	154 627	208 466	35 578	27 913
Özel amaçlı taşıtlar				
Special purpose vehicles	1 614	3 146	695	559
Traktör-Tractor	30 220	54 972	6 541	5 237

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

16.5 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2018-2020

Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam-Total	22 865 921	23 156 975	24 144 857
Benzin-Gasoline	6 390 297	6 427 550	6 782 575
Dizel-Diesel	11 592 878	11 865 482	12 311 225
LPG-LPG	4 785 035	4 749 808	4 904 546
Elektrik-Hibrit-Electric-Hybrid	30 167	49 744	82 710
Bilinmiyor⁽¹⁾-Unknown⁽¹⁾	67 544	64 391	63 801

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Yakıt türü bilinmeyenler, ruhsat işlemlerinde yakıt türü boş bırakılan veya sehven hatalı veri girişi yapılan taşıtlar ile elektrikli taşıtları kapsamaktadır.

(1) Unknown includes the motor vehicles that the type of fuel field in the licence is filled incorrectly or left blank and electric vehicles.

16.6 Karayolu trafik kazaları, 2018-2020

Road traffic accidents, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam kaza-Total accident	1 229 364	1 168 144	983 808
Maddi hasarlı kaza			
Accidents involving material loss only	1 042 832	993 248	833 533
Ölümlü, yaralanmalı kaza			
Accidents involving death or injury	186 532	174 896	150 275
Ölü sayısı⁽¹⁾-Number of persons killed⁽¹⁾	6 675	5 473	4 866
Yaralı sayısı-Number of persons injured	307 071	283 234	226 266

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı

Source: General Directorate of Public Security, General Command of Gendarmerie

(1) Kaza yerinde tespit edilen ölümler ile trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşuna sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde ölenleri kapsamaktadır.

(1) Persons killed include the deaths at the accident scene and the deaths within 30 days after the traffic accidents due to related accident and its impacts for people who were injured and sent to health facilities.

16.7 Demiryollarında hat uzunluğu, yolcu ve yük taşımacılığı, 2018-2020

Length of railways, passenger and freight transport in railways,
2018-2020

	2018	2019	2020
Hat uzunluğu (Km)			
Length of railways (Km)	12 740	12 803	12 803
Yolcu sayısı⁽¹⁾ (Bin)			
Number of passenger ⁽¹⁾ (Thousand)	185 010	246 013	148 314
Yük miktarı (Bin ton)			
Freight amount (Thousand tonnes)	31 673	33 536	34 552
Yolcu-kilometre⁽¹⁾ (Bin)			
Passenger-kilometer ⁽¹⁾ (Thousand)	8 938 000	14 259 106	8 297 000
Ton-kilometre (Bin)			
Tonne-kilometer (Thousand)	14 481 000	14 706 559	15 427 907

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş.

Source: General Directorate of State Railways, State Railways Transportation Inc.

(1) Yolcu sayısı ve yolcu-kilometre değerlerine İZBAN, Marmaray ve Başkentray verileri dahildir.

(1) Data regarding İZBAN, Marmaray and Baskentray is included in number of passenger and passenger-kilometer figures.

16.8 Demiryollarındaki kazalar, 2018-2020

Railway accidents, 2018-2020

	2018	2019	2020
Toplam kaza -Total accident	71	83	66
Ölü sayısı -Number of persons killed	76	54	32
Yaralı sayısı -Number of persons injured	51	28	17

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

16.9 Havalimanlarında toplam yolcu ve yük trafiği, 2018-2020

Total passenger and freight traffic at the airports, 2018-2020

	2018	2019	2020
Yolcu-Passenger	210 498 164	208 373 696	81 616 140
İç hat-Domestic	112 911 108	99 946 572	49 740 303
Dış hat-International	97 587 056	108 427 124	31 875 837
Yük⁽¹⁾ (Ton)-Freight⁽¹⁾ (Tonnes)	3 855 231	4 090 168	2 490 521
İç hat-Domestic	886 025	833 769	500 550
Dış hat-International	2 969 206	3 256 399	1 989 971

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Airports Authority

(1) Yük verileri kargo, posta ve bagajı kapsamaktadır.

(1) Freight data covers cargo, mail and baggage.

16.10 Kabotaj ve uluslararası denizyolu taşıması, 2018-2020

Cabotage and international maritime transport, 2018-2020

	(Ton-Tonnes)		
	2018	2019	2020
Toplam elleçleme-Total handling	460 153 560	484 168 412	496 642 652
İthalat ve ihracat-Import and export	328 969 455	353 081 390	365 442 296
Kabotaj-Cabotage	59 555 845	56 112 724	58 797 384
Transit yük-Transit freight	71 628 260	74 974 298	72 402 972

Kaynak: Denizcilik Genel Müdürlüğü

Source: Directorate General of Maritime

16.11 Sabit telefon, cep telefonu ve internet abone sayısı, 2018-2020

Number of fixed telephone, mobile phone and internet subscribers, 2018-2020

	2018	2019	2020
Sabit telefon-Fixed telephone	11 633 461	11 532 903	11 448 604
Cep telefonu-Mobile phone	80 117 999	80 790 877	82 128 104
İnternet-Internet	74 500 089	76 639 695	82 364 590

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Source: Information and Communication Technologies Authority

17

İş İstatistikleri
Business Statistics

17.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde istihdam ve temel göstergeler, 2019*
[Finans ve sigorta faaliyetleri hariç]

NACE Rev.2	Girişim sayısı Number of enterprises	Çalışanlar sayısı Number of persons employed	Ücretli çalışanlar sayısı Number of employees
Türkiye-Turkey	3 228 421	15 656 571	12 989 551
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	5 079	127 520	125 929
İmalat-Manufacture	403 018	4 084 281	3 786 144
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	5 334	113 392	111 100
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme-Water supply; sewerage, waste management and remediation	4 465	69 624	66 939
İnşaat-Construction	224 730	1 397 360	1 253 080
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı-Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	1 169 837	3 770 320	2 786 712
Ulaştırma ve depolama	463 708	1 383 523	950 290
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	305 363	1 309 180	1 038 429
Bilgi ve iletişim	40 115	234 180	208 879
Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	50 515	125 081	81 297
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	225 580	728 152	541 962
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57 512	1 148 039	1 115 098
Eğitim-Education	25 144	377 450	363 855
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	46 458	395 254	359 701
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	28 647	86 709	61 521
Diğer hizmet faal.-Other service activities	172 916	306 506	138 615

(1) Gizlenmiş sektör verileri, Türkiye toplamında gösterilmiştir.

17.1 Employment and basic indicators in industry and service sectors, 2019*
[Except financial and insurance activities]

(Milyon TL-Million TL)					
Personel maliyeti Personnel costs	Mal ve hizmetlerin toplam satın alışları Total purchases of goods and services		Mal ve hizmet stoğundaki değışimler ⁽¹⁾ Change in stocks of goods and services ⁽¹⁾	Üretim değeri Production value	Faktör maliyetiyle katma değeri Value added at factor costs
	Ciro Turnover				
696 794	8 940 594	7 848 823	226 058	5 305 544	1 385 897
9 781	67 543	45 758	3 683	65 343	26 143
224 868	2 523 560	2 118 251	67 130	2 365 544	488 797
10 112	348 885	278 101	c	350 964	72 901
5 683	40 476	30 066	1 073	36 438	12 476
50 779	597 091	532 010	19 014	553 198	93 971
134 613	3 916 786	3 785 733	111 316	611 962	265 795
55 624	539 664	453 385	6 677	452 447	99 043
42 005	182 130	128 762	6 077	173 365	61 477
22 988	153 250	105 507	966	144 509	50 801
4 515	59 073	46 388	1 428	57 685	15 283
31 146	143 248	99 595	3 087	140 142	50 034
55 551	210 230	147 186	1 951	198 320	66 883
22 231	38 113	17 038	420	37 544	22 855
17 990	56 717	32 586	525	56 371	25 046
4 482	48 078	15 861	c	47 646	30 220
4 425	15 749	12 597	930	14 065	4 173

(1) Hidden sector data are shown in Turkey total.

17.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2019

Employment and basic indicators in financial sectors, 2019

NACE Rev.2	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)		Finansal hizmetler ile sigorta için yardımcı faaliyetler
	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	Finansal hizmetler ile sigorta için yardımcı faaliyetler
Girişim sayısı-Number of enterprises	218	63	17 851
Çalışanların yıllık ortalama sayısı			
Annual average number of persons engaged	224 400	20 234	66 990
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı			
Annual average number of employees	224 375	20 234	53 914
Ücretli çalışan kadın sayısı			
Number of female employees	107 843	11 152	24 861
Ücretli çalışan erkek sayısı			
Number of male employees	116 532	9 082	29 053
Personel maliyeti (Milyon TL)			
Personnel cost (Million TL)	34 687	3 354	4 126
Maaş ve ücretler (Milyon TL)			
Wages and salaries (Million TL)	29 308	2 900	3 536
Sosyal Güvenlik masrafları (Milyon TL)			
Contributions to Social Security (Million TL)	5 379	454	591
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)			
Purchase of goods and services (Million TL)	85 453	28 301	4 773
Üretim değeri (Milyon TL)			
Production value (Million TL)	311 814	52 164	13 550
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)			
Value added at factor cost (Million TL)	226 361	23 863	8 777

17.3 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen seçilmiş sanayi ürünlerinin üretimi, 2017-2019

Production of selected industrial products, derived from enterprises active in industry sector with 20 or more employees, 2017-2019

Sanayi ürünleri-Industrial products	2017	2018	2019
Otomobil (Adet)-Automobile (Piece)	1 555 539	1 410 838	1 286 242
Ev tipi buzdolabı ve dondurucular (Adet)			
Domestic refrigerators and freezers (Piece)	8 821 814	8 472 177	8 998 242
Alaşımız çelik kütük (ingot) (Ton)			
Non alloy steel in ingots (Tonnes)	11 162 772	8 035 619	11 878 838
Portland çimentosu (Ton)			
Portland cement (Tonnes)	84 155 003	76 521 088	59 178 324
Hazır beton (Ton)			
Ready-mixed concrete (Tonnes)	194 530 435	215 766 138	154 805 052
Şeker kristal ve küp (rafine edilmiş) (Ton)			
Sugar crystal and cube (refined) (Tonnes)	2 789 425	3 034 978	2 983 135
Çay (Ton)-Tea (Tonnes)	316 457	297 203	310 882
Ayçiçeği yağı, ham (Ton)			
Sunflower-seed oil, crude (Tonnes)	677 164	733 904	703 970
Margarin vb. yenilebilir katı yağlar (Ton)			
Margarine and similar edible fats (Tonnes)	743 531	719 021	655 573
Halı ve kilim imalatı (m²)			
Manufacture of carpets and rugs (m ²)	518 880 607	533 835 242	550 126 108
Ayakkabılar, sayası deri olan (Çift)			
Footwear with uppers of leather (Pairs)	74 091 887	68 460 595	77 829 928
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları (Ton)			
Detergents, washing preparations (Tonnes)	2 008 353	2 575 666	3 019 165
Kabuksuz işlenmiş fındık (beyazlatılmış) (Ton)-Nuts			
without shell (processed bleached) (Tonnes)	106 516	132 140	191 789
Kayısı (kurutulmuş) (Ton)			
Apricot (dried) (Tonnes)	94 489	96 021	92 924
Kombi (hermetik) (Adet)			
Gas boiler (hermetic) (Piece)	1 086 503	1 209 637	1 025 948
Bulaşık makineleri, ev tipi (Adet)			
Household dishwashing machines (Piece)	4 539 660	4 708 581	5 287 972
Tıbbi ilaçlar (Milyon TL)			
Medicaments (Million TL)	2 327	2 952	5 815
Tütünden veya tütün ve tütün ikamelerinin karışımlarından sigaralar (Milyon adet)			
Cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes (excluding tobacco duty) (Million piece)	156 881	169 248	166 985

17.4 Sanayi üretim endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020
 Industrial production index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
 [2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Toplam sanayi (B-D)-Total industry (B-D)	1,3	-0,5	1,6
B-Madencilik ve taşocaklığı			
B-Mining and quarrying	3,1	1,5	-1,8
C-İmalat sanayi			
C-Manufacturing	1,2	-0,6	1,8
D-Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı			
D-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1,2	0,0	0,4
ARM-Ara malı-ING-Intermediate goods	0,0	-3,5	3,8
DLT-Dayanıkl tüketim malı			
DCOG-Durable consumer goods	-1,2	-2,2	-0,7
DZT-Dayanıksız tüketim malı			
NDCOG-Non-durable consumer goods	4,4	2,6	0,6
ENJ-Enerji-NRG-Energy	1,7	4,8	-1,8
SEM-Sermaye malı-CAG-Capital goods	0,0	0,1	-0,1

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.5 Ciro endeksleri yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020
 Turnover indices rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
 [2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	24,4	13,6	17,7
Sanayi-Industry	30,4	12,8	19,5
İnşaat-Construction	22,8	-7,1	5,4
Ticaret-Trade	20,1	16,2	24,2
Hizmet-Services	26,9	19,0	-0,1

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.6 Perakende satış hacmi endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020
 Retail sales volume index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
 [2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Perakende ticaret-Retail trade	1,5	-0,1	3,5
Gıda, içecek ve tütün			
Food, drinks and tobacco	5,7	-0,4	9,8
Gıda dışı (otomotiv yakıtı hariç)			
Non-food (except automotive fuel)	-0,2	0,1	1,0
Bilgisayar, bilgisayar donanım ve yazılımları, kitap, iletişim aygıtları vb.-Computers, peripheral units and software, books, telecommunications equipment, etc.	-3,0	1,9	2,5
Ses ve görüntü cihazları, hırdavat, boya ve cam, elektrikli ev aletleri, mobilya vb.			
Audio and video equipment, hardware, paints and glass, electrical household appliances, furniture, etc.	-9,6	-15,7	6,8
Tekstil, giyim ve ayakkabı			
Textiles, clothing and footwear	8,8	11,6	-15,3
Eczacılık ürünleri, tıbbi ve ortopedik ürünler, kozmetik ve kişisel bakım malzemeleri			
Pharmaceutical goods, medical and orthopedic goods, cosmetic and toilet articles	9,4	3,4	4,6
Posta yoluyla veya internet üzerinden			
Via mail orders and internet	21,5	37,9	79,5
Otomotiv yakıtı-Automotive fuel	0,1	-0,1	0,8

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.7 Yapı sahipliğine göre yapılacak yeni ve ilave yapılar, 2018-2020

New buildings and additions by type of investor, 2018-2020

[Yapı ruhsatına göre-According to construction permits]

	2018 ^(r)	2019*	2020*
Toplam-Total			
Yapı sayısı -Number of building	104 509	56 346	96 223
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	149 438 529	74 761 504	112 581 100
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	204 600	121 051	210 047
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	669 165	324 997	555 600
Devlet sektörü -Public sector			
Yapı sayısı -Number of building	8 590	5 720	5 091
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	27 038 465	14 525 495	15 316 530
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	36 526	23 495	28 489
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	50 688	28 553	40 594
Özel sektör -Private sector			
Yapı sayısı -Number of building	94 028	49 926	89 972
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	119 179 672	58 618 809	94 613 926
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	163 554	95 028	176 647
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	609 707	292 003	507 211
Yapı kooperatifi -Construction cooperative			
Yapı sayısı -Number of building	1 891	700	1 160
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	3 220 392	1 617 200	2 650 644
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	4 520	2 529	4 911
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	8 770	4 441	7 795

17.8 Yapı sahipliğine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2018-2020

Completed or partially completed new buildings and additions by type of investor, 2018-2020

[Yapı kullanma izin belgesine göre-According to occupancy permits]

	2018 ⁽¹⁾	2019*	2020*
Toplam-Total			
Yapı sayısı -Number of building	127 117	94 077	77 790
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	174 607 255	150 480 364	122 178 446
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	242 119	244 439	225 581
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	894 240	740 527	600 442
Devlet sektörü -Public sector			
Yapı sayısı -Number of building	6 069	5 400	4 968
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	20 196 232	19 227 522	16 577 937
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	27 864	31 108	30 402
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	64 771	54 858	47 198
Özel sektör -Private sector			
Yapı sayısı -Number of building	118 268	86 619	71 243
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	150 778 669	128 265 375	102 600 013
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	209 340	208 623	189 703
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	813 406	673 606	542 620
Yapı kooperatifi -Construction cooperative			
Yapı sayısı -Number of building	2 780	2 058	1 579
Yüzölçüm (m²) -Floor area (m ²)	3 632 354	2 987 467	3 000 496
Değer (Milyon TL) -Value (Million TL)	4 915	4 708	5 475
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	16 063	12 063	10 624

17.9 İnşaat maliyet endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020
 Construction cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
 [2015=100]

	2018	2019	2020
			(%)
İnşaat-Construction			
Toplam-Total	25,65	10,76	25,02
Malzeme-Material	29,21	4,93	30,34
İşçilik-Labour	17,45	25,55	13,74
Binalar-Buildings			
Toplam-Total	26,26	11,04	25,09
Malzeme-Material	30,21	5,12	30,48
İşçilik-Labour	17,43	25,7	13,96
Bina dışı yapılar-Civil engineering			
Toplam-Total	23,67	9,84	24,79
Malzeme-Material	26,09	4,33	29,93
İşçilik-Labour	17,48	24,96	12,96

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

18

İşgücü Girdi Göstergeleri Labour Input Indicators

18.1 İstihdam endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020

Employment index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	0,1	-4,7	1,9
Sanayi-Industry	1,7	-1,4	4,9
İnşaat-Construction	-2,1	-25,9	0,8
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	-0,3	-1,6	0,3

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.2 Çalışılan saat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020

Hours worked index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	-1,8	-6,3	-9,1
Sanayi-Industry	-1,0	-2,8	-5,7
İnşaat-Construction	-6,1	-27,9	-5,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	-1,2	-3,0	-11,8

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.3 Brüt ücret-maaş endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Gross wages-salaries index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	15,9	18,3	6,8
Sanayi-Industry	18,7	20,7	11,4
İnşaat-Construction	13,1	-6,2	5,4
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	14,6	21,0	3,9

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.4 Saatlik işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Hourly labour cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	18,4	25,6	17,0
Sanayi-Industry	20,2	23,2	17,2
İnşaat-Construction	21,4	29,7	11,5
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	16,2	24,2	17,6

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.5 Saatlik kazanç endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Hourly earnings cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	18,2	26,1	18,3
Sanayi-Industry	20,0	24,0	19,0
İnşaat-Construction	20,7	29,7	12,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	16,1	24,5	18,6

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.6 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Hourly labour cost excluding earnings index rate of annual change⁽¹⁾,
2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	19,6	22,8	9,9
Sanayi-Industry	21,5	19,0	7,8
İnşaat-Construction	24,9	29,7	5,4
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	17,0	22,4	11,8

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

19

Bilim ve Teknoloji
Science and Technology

19.1 Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2018-2020

Availability of information and communication technologies devices
in households, 2018-2020

	2018	2019	2020
			(%)
Masaüstü bilgisayar (PC)-Desktop computer	19,2	17,6	16,7
Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü, netbook)			
Portable computer (Laptop, netbook)	37,9	37,9	36,4
Tablet bilgisayar-Tablet computer	28,4	26,7	22,0
Cep telefonu (Akıllı telefonlar dahil)			
Mobile phone (incl. smart phone)	98,7	98,7	99,4
Oyun konsolu-Game console	5,6	5,8	5,5
İnternete bağlanabilen TV-Smart TV	32,1	37,7	33,8

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2018-2020

19.2 Hanelerde İnternet erişim imkanı ve kullanılan İnternet bağlantı türleri, 2018-2020

Households with access to the Internet and type of Internet connection,
2018-2020

	2018	2019	2020
			(%)
İnternet erişimi-Internet access	83,8	88,3	90,7
Genişbant bağlantı-Broadband	82,5	87,9	89,9
Darband bağlantı-Narrowband	7,6	7,9	4,0
Genişbant bağlantı türleri⁽¹⁾			
Types of broadband Internet connection ⁽¹⁾			
Sabit genişbant (ADSL, kablolu internet (Uydunet), fiber bağlantı vb.)-Fixed broadband (ADSL, cable, optic fibre, etc.)	44,5	49,1	50,8
Mobil genişbant (3G, 4,5G cep telefonu/akıllı telefon ya da modem üzerinden)-Mobile broadband (3G, 4,5G via mobile phone/smart phone or modem)	79,4	86,9	86,9

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2018-2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2018-2020

(1) Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için toplam 100 olmayabilir.

(1) Since more than one option can be chosen, total may not be 100.

19.3 En son kullanım zamanına ve cinsiyete göre İnternet kullanım oranı, 2019, 2020

Proportion of Internet usage by latest usage and sex, 2019, 2020

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

	(%)					
	2019			2020		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İnternet kullananlar-Internet users	75,3	81,8	68,9	79,0	84,7	73,3
Son üç ay içinde (Ocak-Mart 2019, 2020)						
Within the last three months (January-March 2019, 2020)	74,0	80,4	67,6	77,7	83,3	72,1
Üç ay ile bir yıl arasında						
Between three months and a year ago	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5
Bir yıldan önce						
More than one year ago	0,8	0,9	0,6	0,7	0,8	0,7
Hiç kullanmadı-Never used it	24,7	18,2	31,1	21,0	15,3	26,7

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2019, 2020

19.4 Son üç ay içinde bireylerin yaş grubuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranı, 2019, 2020

Individuals using Internet in the last three months by age groups and sex, 2019, 2020

[Ocak-Mart 2019, 2020-January-March, 2019, 2020]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Yaş grubu Age group	(%)					
	2019			2020		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
16-24	90,8	94,8	86,6	91,8	93,8	89,7
25-34	91,7	95,2	88,2	93,5	96,3	90,7
35-44	85,9	91,9	79,9	89,1	94,6	83,6
45-54	68,5	77,3	59,6	74,8	82,7	66,8
55-64	42,6	52,2	33,2	50,9	59,2	42,8
65-74	19,8	25,3	15,0	27,1	34,9	20,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2019, 2020

19.5 Son üç ay içinde bireylerin eğitim durumuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranı, 2019, 2020

Individuals using Internet in the last three months by education level and sex, 2019, 2020

[Ocak-Mart 2019, 2020-January-March 2019, 2020]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Eğitim durumu Education level	2019			2020		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bir okul bitirmede						
Literate without a diploma	18,7	25,3	17,0	22,3	31,6	19,7
İlkokul-Primary school	59,0	60,2	57,8	64,1	66,4	61,9
İlköğretim/Ortaokul veya mesleki ortaokul-Secondary and vocational secondary school	87,3	88,9	85,1	89,0	89,8	87,8
Lise veya mesleki lise-High and vocational high school	94,5	94,5	94,6	94,8	94,8	94,8
Üniversite/yüksek lisans/doktora						
Higher education	98,0	97,5	98,7	98,7	98,2	99,2

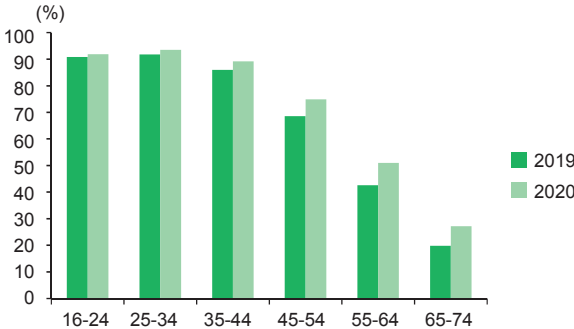
Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2019, 2020

Yaş grubuna göre İnternet kullanım oranları, 2019, 2020

Individuals using Internet by age groups, 2019, 2020

[Ocak-Mart 2019, 2020-January-March 2019, 2020]

Veri için tablo 19.4'e bakınız.

For data, see table 19.4.

19.6 Son üç ay içinde bireylerin işgücü durumuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranı, 2019, 2020

Individuals using Internet in the last three months by employment situation and sex, 2019, 2020

[Ocak-Mart 2019, 2020-January-March 2019, 2020]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

(%)

İşgücü durumu Employment situation	2019			2020		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İşgücüne dahil olanlar-In labour force						
Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli						
Regular or casual employee	92,9	92,7	93,5	94,9	94,5	95,9
İşveren-Employer	93,9	94,3	90,8	95,7	95,3	98,1
Kendi hesabına çalışan						
Self-employed	71,2	71,5	68,4	77,8	77,2	82,2
Ücretsiz aile işçisi						
Unpaid family worker	49,6	79,9	37,0	57,7	81,4	44,5
İşsiz-Unemployed	85,9	82,4	94,2	88,2	85,5	96,2
İşgücüne dahil olmayanlar-Not in labour force						
Eğitim/Öğretime devam ediyor						
Student	94,2	95,0	93,4	94,7	95,0	94,4
Ev işleri ile meşgul (çocuk, yaşlı, hasta vb. kişilerin bakımı dahil)						
Houseworks	57,9	46,1	58,0	62,3	66,1	62,3
Emekli veya işi bırakmış						
Retired or given up business	51,9	47,5	64,5	59,8	56,0	72,6
Engelli veya hasta (çalışamaz halde)						
Permanently disabled or disabled	21,3	27,7	11,1	35,4	43,3	19,4
Ailevi ve kişisel nedenler						
Private and family reasons	88,5	86,5	91,3	72,6	68,4	82,0

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey on Households and Individuals, 2019, 2020

19.7 Büyüklük grubuna göre İnternet erişimine sahip olan girişimler, 2018-2020

Enterprises which have Internet access by size group, 2018-2020

(%)

Çalışan sayısına göre büyüklük grubu Size class breakdown	2018	2019	2020
Toplam-Total	95,3	94,9	94,9
10-49	94,7	94,1	94,2
50-249	97,8	98,7	97,8
250+	99,2	99,7	99,4

Kaynak: TÜİK, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2019, 2020

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage in Enterprises, 2019, 2020

19.8 Biyoteknoloji faaliyetinde bulunan girişimler, 2017-2019

Number of enterprises active in biotechnology, 2017-2019

(Sayı-Number)

Büyüklük grubu-Size group	2017	2018	2019
Toplam-Total	344	347	363
1-9	267	257	274
10-49	42	50	51
50-249	16	20	19
250+	19	20	19

Kaynak: TÜİK, Biyoteknoloji Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Biotechnology Survey, 2018, 2019

19.9 Araştırma geliştirme faaliyetleri istatistikleri, 2017-2019

Statistics on research and development activities, 2017-2019

	2017	2018	2019
Gayrisafi yurt içi Ar-Ge harcaması/GSYH (%)			
GERD/GDP (%)	0,95	1,03	1,06
Toplam Ar-Ge harcaması (Cari fiyatlarla)			
(Milyon TL)-Total R&D expenditure			
(In current prices) (Million TL)	29 855	38 534	45 954
Mali ve mali olmayan şirketler (Milyon TL)			
Financial and non-financial corporations			
(Million TL)	16 981	23 289	29 501
Genel devlet (Milyon TL)⁽¹⁾			
General government (Million TL) ⁽¹⁾	2 858	3 559	3 044
Yükseköğretim (Milyon TL)			
Higher education sector (Million TL)	10 016	11 685	13 408
Satınalma gücü paritesi (Milyon ABD \$)			
Purchasing power parity (Million US \$)	20 579	23 906	24 975
Dolar (Milyon ABD \$)⁽²⁾			
US Dollar (Million \$) ⁽²⁾	8 177	8 164	8 092
Ar-Ge insan kaynağı (Sayı)			
R&D personnel (Headcount)	266 478	289 791	305 811
Ar-Ge insan kaynağı (TZE)			
R&D personnel (FTE)	153 552	172 119	182 847

Kaynak: TÜİK, Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması, 2017-2019

Source: TurkStat, Research and Development Activities Survey, 2017-2019

(1) Kar amacı olmayan kuruluşlar da dahildir.

(1) It includes private non-profit sector as well.

(2) İthalat ağırlıklı ortalama dolar kuru.

(2) Import weighted average exchange rate (US \$).

20

Dış Ticaret
Foreign Trade

20.1 Dış ticaret göstergeleri, 2018-2020

Main indicators of foreign trade, 2018-2020

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

	2018	2019 ^(r)	2020*
İhracat (Milyon ABD \$)			
Exports (Million US \$)	177 169	180 833	169 646
Değişim (%) -Change (%)	7,7	2,1	-6,2
İthalat (Milyon ABD \$)			
Imports (Million US \$)	231 152	210 345	219 516
Değişim (%) -Change (%)	-3,2	-9,0	4,4
Dış ticaret dengesi (Milyon ABD \$)			
Balance of foreign trade (Million US \$)	- 53 984	- 29 512	- 49 870
Dış ticaret hacmi (Milyon ABD \$)			
Volume of foreign trade (Million US \$)	408 321	391 178	389 163
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)			
Proportion of imports covered by exports (%)	76,6	86,0	77,3

20.2 En çok ihracat ve ithalat yapılan 10 ülke, 2020*

Top 10 countries by exports and imports, 2020*

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ülke-Country	İhracat Exports	Ülke-Country	İthalat Imports
Toplam -Total	169 646	Toplam -Total	219 516
Almanya -Germany	15 979	Çin -China	23 042
Birleşik Krallık -United Kingdom	11 236	Almanya -Germany	21 733
ABD -USA	10 183	Rusya Federasyonu -Russia	17 829
Irak -Iraq	9 142	ABD -USA	11 525
İtalya -Italy	8 083	İtalya -Italy	9 200
Fransa -France	7 195	Irak -Iraq	8 202
İspanya -Spain	6 684	İsviçre -Switzerland	7 771
Hollanda -Netherlands	5 195	Fransa -France	6 988
İsrail -Israel	4 704	Güney Kore -South Korea	5 734
Rusya Federasyonu -Russia	4 507	BAE -UAE	5 604
Diğer -Others	86 738	Diğer -Others	101 889

20.3 Ekonomik faaliyetlere göre dış ticaret, 2018-2020

Foreign trade by economic activity, 2018-2020

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

ISIC Rev.4	2018	2019 ^(r)	2020*
İhracat-Exports	177 169	180 833	169 646
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	5 847	5 589	5 957
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	3 394	3 200	2 932
İmalat-Manufacturing	167 064	171 219	159 961
Diğer-Others	864	825	796
İthalat-Imports	231 152	210 345	219 516
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	9 498	9 835	9 834
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	28 979	31 696	22 334
İmalat-Manufacturing	184 463	162 143	179 808
Diğer-Others	8 213	6 671	7 540

20.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2018-2020

Foreign trade by classification of broad economic categories, 2018-2020

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ana mal grupları-Major commodity groups	2018	2019 ^(r)	2020*
İhracat-Exports	177 169	180 833	169 646
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	20 991	21 607	19 781
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	84 289	85 380	80 348
Tüketim malları-Consumption goods	71 027	72 742	68 303
Diğer-Others	861	1 104	1 215
İthalat-Imports	231 152	210 345	219 516
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	30 140	26 068	31 817
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	174 803	162 530	163 015
Tüketim malları-Consumption goods	25 421	21 196	24 117
Diğer-Others	788	551	567

20.5 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret, 2018-2020
 Foreign trade by standard international trade classification, 2018-2020
 [Genel ticaret sistemi-General trade system]

SITC Rev.4	(Milyon ABD \$-Million US \$)		
	2018	2019 ^(r)	2020*
İhracat-Exports	177 169	180 833	169 646
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	16 310	16 801	17 461
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	1 375	1 263	1 235
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	5 051	4 767	4 641
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	5 532	8 127	4 568
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	922	896	1 288
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	10 632	11 393	12 527
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	45 592	44 707	43 251
Makine ve ulaştırma araçları			
Machinery and transport equipment	55 750	55 923	49 829
Çeşitli mamul eşya			
Miscellaneous manufactured articles	30 828	32 223	29 850
SITC'da sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	5 176	4 732	4 998
İthalat-Imports	231 152	210 345	219 516
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	10 002	10 122	9 916
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	1 004	1 024	923
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	16 938	15 028	15 572
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	20 702	15 149	10 897
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	1 169	1 191	1 593
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	32 395	30 975	30 849
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	37 573	33 137	32 128
Makine ve ulaştırma araçları			
Machinery and transport equipment	62 307	52 338	62 686
Çeşitli mamul eşya			
Miscellaneous manufactured articles	12 808	12 144	10 992
SITC'da sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	36 256	39 236	43 962

20.6 Dış ticaret endeksleri, 2019-2020

Foreign trade indices, 2019-2020

[2015=100]

SITC Rev.4	İhracat-Exports		İthalat-Import	
	2019	2020	2019	2020
Miktar endeksleri-Volume indices				
Genel-General	125,3	118,4	97,3	106,7
Gıda, içecek ve tütün				
Food, beverages and tobacco	131,9	134,1	142,7	134,4
Ham maddeler (yakıt hariç)				
Crude materials (except fuels)	122,6	127,9	109,6	122,4
Yakıtlar-Fuels	149,1	114,9	102,0	96,1
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)				
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	130,0	122,0	87,6	95,2
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar				
Commodities not classified elsewhere in SITC	25,6	28,1	262,2	448,5
Birim değer endeksleri⁽¹⁾-Unit value indices⁽¹⁾				
Genel-General	95,6	94,8	101,2	96,3
Gıda, içecek ve tütün				
Food, beverages and tobacco	80,8	82,3	89,4	92,4
Ham maddeler (yakıt hariç)				
Crude materials (except fuels)	94,5	94,2	101,5	96,1
Yakıtlar-Fuels	110,0	79,5	105,9	77,9
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)				
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	96,8	96,6	100,1	97,3
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar				
Commodities not classified elsewhere in SITC	118,2	146,3	118,9	154,0

(1) ABD Doları cinsinden.

(1) Based on US Dollar.

20.7 Ana hizmet türlerine göre uluslararası hizmet ticareti⁽¹⁾, 2018-2019
 International trade in services by type of main services⁽¹⁾, 2018-2019

(Milyon \$-Million \$)

Hizmet türleri-Types of services	İhracat-Exports		İthalat-Imports	
	2018	2019	2018	2019
Toplam-Total	33 403	33 759	23 859	23 953
Başkasına ait fiziksel girdiler için imalat hizmetleri-Manufacturing services on physical inputs owned by others	299	354	139	98
Bakım ve onarım hizmetleri-Maintenance and repair services	1 134	1 163	746	748
Taşımacılık-Transport	24 340	24 197	9 453	9 611
İnşaat-Construction	559	366	186	60
Sigorta ve emeklilik hizmetleri-Insurance and pension services	1 277	1 366	1 967	1 850
Finansal hizmetler-Financial services	555	470	688	507
Fikri mülkiyet hakları kullanım ücretleri Charges for the use of intellectual property	167	174	2 114	2 096
Telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri Telecommunications, computer and information services	1 430	1 564	2 132	2 174
Diğer iş hizmetleri-Other business services	2 739	3 183	5 243	5 523
Kişisel, kültürel ve eğlence hizmetleri Personal, cultural and recreational services	126	144	108	84
Resmi hizmetler (Devlet hizmetleri) Government goods and services	777	778	1 082	1 203

(1) Turizm hariçtir.

(1) Tourism (travel) is excluded.

20.8 En çok hizmet ihracatı ve ithalatı yapılan ilk 5 ülke⁽¹⁾, 2019
 Services exports and imports by top 5 countries⁽¹⁾, 2019

(Milyon \$-Million \$)

Ülke-Country	İhracat		İthalat	
	Exports	Ülke-Country	Imports	Ülke-Country
Toplam-Total	33 759	Toplam-Total	23 953	
Almanya-Germany	4 119	Almanya-Germany	2 153	
ABD-USA	2 586	ABD-USA	2 144	
Birleşik Krallık-United Kingdom	1 925	Birleşik Krallık-United Kingdom	1 873	
Fransa-France	1 234	İrlanda-Ireland	1 518	
Irak-Iraq	1 226	Fransa-France	1 205	
Diğer-Others	22 668	Diğer-Others	15 060	

(1) Turizm hariçtir.

(1) Tourism (travel) is excluded.

21

Fiyat ve Enflasyon Price and Inflation

21.1 Tüketici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Consumer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2018-2020

[2003=100]

	(%)		
Ana harcama grupları -Main expenditure groups	2018	2019	2020
Türkiye-Turkey	20,30	11,84	14,60
Gıda ve alkolsüz içecekler			
Food and non-alcoholic beverages	25,11	10,89	20,61
Alkollü içecekler ve tütün			
Alcoholic beverages and tobacco	2,39	43,12	0,65
Giyim ve ayakkabı -Clothing and footwear	14,83	4,53	-0,32
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar			
Housing, water, electricity, gas and other fuels	23,73	9,90	9,59
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri			
Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	31,36	9,79	18,04
Sağlık -Health	16,70	13,63	16,67
Ulaştırma -Transportation	15,97	12,21	21,12
Haberleşme -Communications	9,62	3,16	5,73
Eğlence ve kültür -Recreation and culture	20,86	7,03	10,44
Eğitim -Education	10,19	14,46	6,84
Lokanta ve oteller -Restaurant and hotels	19,81	13,17	12,70
Çeşitli mal ve hizmetler			
Miscellaneous goods and services	28,80	13,63	28,12

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

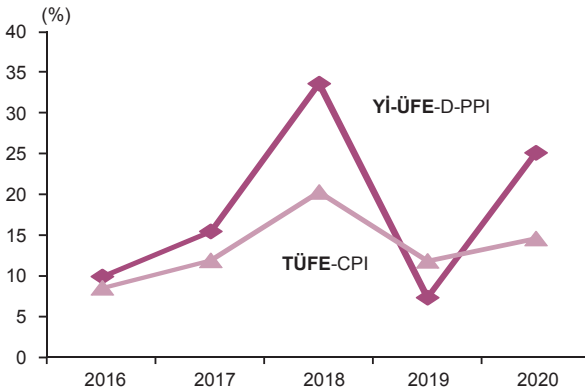
21.2 Yurt içi üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2018-2020
[2003=100]

	2018	2019	2020
Yurt içi üretici fiyat endeksi			
Domestic producer price index	33,64	7,36	25,15
Madencilik ve taşocakçılığı -Mining and quarrying	24,34	13,31	19,02
İmalat -Manufacturing	31,11	6,98	27,32
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım -Electricity, gas, steam and air conditioning	75,02	12,43	0,25
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri -Water supply; sewerage, waste management and remediation	9,13	-7,94	14,83
Ara malı -Intermediate goods	34,14	4,27	32,92
Dayanıklı tüketim malı -Durable consumer goods	24,92	7,25	27,70
Dayanaksız tüketim malı -Non-durable consumer goods	25,49	11,93	19,18
Enerji -Energy	57,13	9,02	3,24
Sermaye malı -Capital goods	32,92	8,09	29,70

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

TÜFE ve Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları, 2016-2020

Annual rate of changes in the CPI and D-PPI, 2016-2020
[2003=100]

21.3 Yurt dışı üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Non-domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2018-2020
[2010=100]

	(%)		
	2018	2019	2020
Yurt dışı üretici fiyat endeksi			
Non-domestic producer price index	33,45	8,93	37,56
Madencilik ve taşocakçılığı -Mining and quarrying	38,05	13,41	38,24
İmalat -Manufacturing	33,36	8,83	37,54
Ara malı -Intermediate goods	36,29	5,92	38,93
Dayanıklı tüketim malı -Durable consumer goods	31,66	11,17	50,24
Dayanısız tüketim malı -Undurable consumer goods	31,31	9,63	36,26
Enerji -Energy	15,99	24,78	-11,25
Sermaye malı -Capital goods	33,49	10,27	37,82

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

21.4 Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2018-2020Producer price index of agricultural products annual rate of change⁽¹⁾,
2018-2020
[2015=100]

	(%)		
	2018	2019	2020
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	15,89	16,07	21,24
Tarım ve avcılık ürünleri			
Agriculture and hunting products	15,64	16,35	21,46
Ormancılık ürünleri -Forestry products	15,69	10,90	18,88
Balıkçılık -Fishing	25,31	10,10	15,12

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

22

Güven Endeksleri Confidence Indices

22.1 Ekonomik güven endeksi, 2020

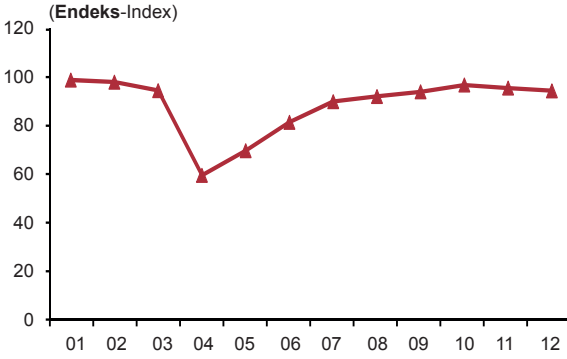
Economic confidence index, 2020

	Ekonomik güven endeksi ⁽¹⁾ Economic confidence index ⁽¹⁾	Tüketici güven endeksi Consumer confidence index	Reel kesim güven endeksi Real sector confidence index
Ocak-January	99,3	81,4	106,4
Şubat-February	98,4	79,6	106,7
Mart-March	94,8	81,1	98,6
Nisan-April	58,4	78,1	62,3
Mayıs-May	69,0	82,7	73,5
Haziran-June	81,2	82,7	89,8
Temmuz-July	90,1	82,3	99,4
Ağustos-August	92,3	79,4	105,2
Eylül-September	94,3	82,0	105,7
Ekim-October	97,2	81,9	109,7
Kasım-November	95,9	80,1	107,4
Aralık-December	94,7	80,1	110,4
	Perakende		
	Hizmet sektörü güven endeksi Services sector confidence index	ticaret sektörü güven endeksi Retail trade sector confidence index	İnşaat sektörü güven endeksi Construction sector confidence index
Ocak-January	113,7	124,8	89,5
Şubat-February	115,6	122,0	85,0
Mart-March	111,1	120,7	87,5
Nisan-April	53,8	78,2	50,9
Mayıs-May	62,1	87,6	68,3
Haziran-June	73,5	104,1	90,8
Temmuz-July	89,4	115,5	99,3
Ağustos-August	93,8	114,7	96,4
Eylül-September	98,2	115,1	95,1
Ekim-October	100,7	120,7	93,2
Kasım-November	102,8	122,0	90,1
Aralık-December	99,0	108,7	88,8

(1) Ekonomik güven endeksi, mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerine ait alt endekslerin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

(1) Economic confidence index is weighted aggregation of seasonally adjusted consumer, real sector (manufacturing industry), services, retail trade and construction confidence sub-indices.

Ekonomik güven endeksi, 2020
Economic confidence index, 2020

23

Ulusal Hesaplar National Accounts

23.1 Gayrisafi yurt içi hasıla, 2018-2020

Gross domestic product, 2018-2020

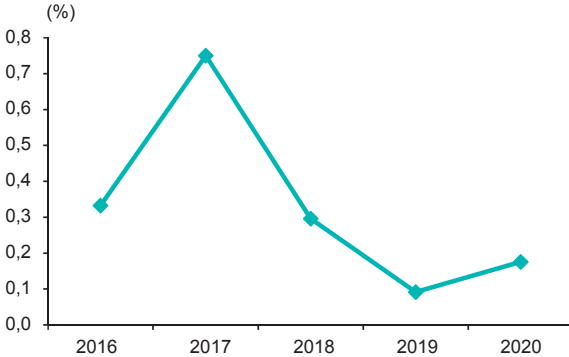
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020*
Cari fiyatlarla (Milyon TL)			
At current prices (Million TL)	3 758 316	4 320 191	5 047 909
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	19,9	15,0	16,8
Cari fiyatlarla (Milyon \$)			
At current prices (Million \$)	797 124	760 778	717 049
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-7,2	-4,6	-5,7
Zincirleşmiş hacim endeksi (2009=100)			
Chain-linked volume index (2009=100)	174,5	176,1	179,2
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	3,0	0,9	1,8

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

Gayrisafi yurt içi hasıla zincirleşmiş hacim endeksi değişim oranı, 2016-2020

Percentage change of gross domestic product in chain-linked volume index, 2016-2020

23.2 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle cari fiyatlarla, 2018-2020Gross domestic product in current prices by production approach,
2018-2020

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

(Milyon TL-Million TL)

NACE Rev.2	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020*
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
A-Agriculture, forestry and fishing	217 072	277 495	333 341
BCDE-Sanayi			
BCDE-Industry	837 291	941 476	1 130 779
C-İmalat sanayi			
C-Manufacturing	715 540	789 675	950 528
F-İnşaat			
F-Construction	267 648	233 276	272 302
GHI-Hizmetler			
GHI-Services	893 744	1 053 521	1 153 201
J-Bilgi ve iletişim			
J-Information and communication	93 055	111 987	137 374
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
K-Financial and insurance activities	112 062	137 887	188 507
L-Gayrimenkul faaliyetleri			
L-Real estate activities	252 567	282 779	315 350
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
MN-Professional, administrative and support service activities	195 897	228 712	240 816
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
OPQ-Public administration, education, human health and social work activities	428 585	532 518	615 852
RST-Diğer hizmet faaliyetleri			
RST-Other service activities	71 218	92 293	107 283
Sektörler toplamı-Sectoral total	3 369 141	3 891 944	4 494 804
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on products	389 175	428 248	553 106
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	3 758 316	4 320 191	5 047 909

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

23.3 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle zincirlenmiş hacim endeksi ve değişim oranları, 2018-2020

Gross domestic product in chain linked volume index and percentage change by production approach, 2018-2020

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

[2009=100]

NACE Rev.2	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020*
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
A-Agriculture, forestry and fishing	133,6	138,6	145,2
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	2,1	3,7	4,8
BCDE-Sanayi-Industry	186,8	185,0	188,8
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	1,3	-1,0	2,0
C-İmalat sanayi-Manufacturing	189,4	185,0	189,0
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	1,1	-2,3	2,1
F-İnşaat-Construction	223,6	204,3	197,1
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	-1,9	-8,6	-3,5
GHI-Hizmetler-Services	186,0	188,6	180,4
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	5,3	1,4	-4,3
J-Bilgi ve iletişim-Information and communication	182,1	191,8	218,0
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	6,1	5,3	13,7
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
K-Financial and insurance activities	193,5	207,0	251,4
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	0,9	6,9	21,4
L-Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	134,5	137,0	140,6
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	2,9	1,9	2,6
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
MN-Professional, administrative and support service activities	207,0	205,3	194,6
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	-1,9	-0,8	-5,2
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri-Public administration, education, human health and social work activities	150,1	158,3	162,7
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	10,4	5,5	2,8
RST-Diğer hizmet faaliyetleri-Other service activities	167,1	181,9	186,5
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	4,4	8,8	2,5
Sektörler toplamı-Sectoral total	173,6	175,4	177,0
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	3,3	1,0	0,9
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on products	182,1	181,9	198,9
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	0,2	-0,1	9,4
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	174,5	176,1	179,2
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	3,0	0,9	1,8

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

23.4 Harcama yöntemiyle, gayrisafi yurt içi hasıla, 2018-2020

Gross domestic product by expenditure approach, 2018-2020

[Cari fiyatlarla-At current prices]

	(Milyon TL-Million TL)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020*
Yerleşik hanehalklarının tüketimi			
Final consumption expenditure of resident households	2 097 979	2 441 172	2 845 859
Hanehalkına hizmet eden kâr amacı olmayan kuruluşların tüketimi			
Final consumption expenditure of NPISH	13 016	15 867	18 641
Devletin nihai tüketim harcamaları			
Government final consumption expenditure	551 962	670 809	769 461
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu			
Gross fixed capital formation	1 114 730	1 117 610	1 372 770
Stoktaki değişiklikler⁽¹⁾			
Change in stocks ⁽¹⁾	-14 197	-46 229	230 774
Mal ve hizmet ihracatı			
Exports of goods and services	1 172 777	1 414 491	1 442 149
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı			
(Less) Imports of goods and services	1 177 952	1 293 528	1 631 744
Gayrisafi yurt içi hasıla			
Gross domestic product	3 758 316	4 320 191	5 047 909

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

(1) Stok değişimleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistikî hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

23.5 Gelir yöntemiyle GSYH bileşenlerinin gayrisafi katma değer içerisindeki payları, 2018-2020

Share of components of income approach in gross value added, 2018-2020

	(%)		
	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020*
İşgücüne yapılan ödemeler			
Compensation of employees	33,5	34,8	33,0
Üretim üzerindeki net vergiler			
Net taxes on production	-1,0	-1,0	-1,5
Sabit sermaye tüketimi			
Consumption of fixed capital	18,0	18,7	19,1
Net işletme artışı/karma gelir			
Net operating surplus/mixed income	49,5	47,5	49,4

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

23.6 Kurumsal sektörlere göre GSYH içindeki gayrisafi katma değer payları, 2016-2018

Institutional sector accounts, share of gross value added in GDP, 2016-2018

	(%)		
Kurumsal sektörler-Institutional sectors	2016	2017 ⁽¹⁾	2018
Mali olmayan şirketler (S.11)			
Non-financial corporations (S.11)	50,7	51,5	51,8
Mali şirketler (S.12)			
Financial corporations (S.12)	3,3	3,2	3,0
Genel devlet (S.13)			
General government (S.13)	10,2	9,6	10,3
Hanehalkı (S.14-S.15)⁽¹⁾			
Households (S.14-S15) ⁽¹⁾	23,9	24,3	24,5
Ürün üzerindeki vergiler-Sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on product	11,9	11,4	10,4

(1) Hanehalkı, Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşları (HHKOK) da içermektedir.

(1) Households include Non-Profit Institutions Serving Households (NPISH).

23.7 Devletin açık/fazla ve borç düzeyleri, 2017-2019

Deficit/surplus and debt levels of general government, 2017-2019

	(Milyon TL-Million TL)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019
Genel devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
General government net borrowing (-) / net lending (+)	-87 236	-108 088	-193 008
Merkezi devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
Central government net borrowing (-) / net lending (+)	-94 113	-111 596	-196 982
Mahalli idareler sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
Local government net borrowing (-) / net lending (+)	-14 774	-17 400	-2 816
Sosyal güvenlik kurumları sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
Social security funds net borrowing (-) / net lending (+)	21 650	20 908	6 790
Genel devlet sektörü konsolide brüt borcu⁽¹⁾			
General government consolidated gross debt ⁽¹⁾	878 291	1 133 986	1 409 723
Genel devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+) / GSYH (%)			
General government net borrowing(-)/net lending(+)/GDP(%)	-2,8	-2,9	-4,5
Genel devlet sektörü konsolide brüt borç stoku / GSYH (%)			
General government consolidated gross debt / GDP (%)	28,0	30,2	32,6

(1) Yıl sonu nominal değerlemesine göre hesaplanmıştır.

(1) It is calculated to level at nominal value outstanding at end of year.

23.8 Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2018-2020

Gross domestic product per capita, 2018-2020

[Cari fiyatlarla-At current prices]

	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020*
Yıl ortası nüfus⁽¹⁾ (Bin)			
Mid-year population ⁽¹⁾ (Thousand)	81 407	82 579	83 385
Değer (TL)-Value (TL)	46 167	52 316	60 537
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	18,3	13,3	15,7
Değer (\$) -Value (\$)	9 792	9 213	8 599
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-8,5	-5,9	-6,7

* 2020 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2020, sum of four quarters.

(1) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi yıllık sonuçları kullanılarak hesaplanan yıl ortası nüfus.

(1) Mid-year populations are according to the annual results of Address Based Population Registration System.

23.9 İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2017-2019

Gross domestic product per capita by provinces, 2017-2019

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(TL)

İl-Provinces	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Türkiye-Turkey	39 019	46 167	52 316
Adana	27 623	31 658	36 821
Adıyaman	16 916	20 455	22 454
Afyonkarahisar	27 713	31 407	36 110
Ağrı	12 160	14 136	16 727
Amasya	27 750	31 037	35 743
Ankara	53 159	60 778	71 027
Antalya	39 346	51 496	60 632
Artvin	33 532	41 327	50 833
Aydın	27 972	32 905	37 889
Balıkesir	32 515	38 639	44 302
Bilecik	42 614	50 932	57 069
Bingöl	20 190	23 216	27 322
Bitlis	15 500	18 174	22 180
Bolu	41 246	48 438	54 156
Burdur	32 888	37 391	42 289
Bursa	44 256	53 990	58 957
Çanakkale	38 557	46 620	53 680
Çankırı	28 392	31 882	37 589
Çorum	24 421	27 385	31 586
Denizli	34 808	41 336	46 529
Diyarbakır	17 808	20 219	23 645
Edirne	31 805	37 405	44 088
Elazığ	25 490	28 538	32 228
Erzincan	33 446	39 663	47 288
Erzurum	24 127	26 652	30 235
Eskişehir	41 806	49 278	55 608
Gaziantep	27 542	33 399	37 633
Giresun	23 273	24 977	31 223
Gümüşhane	20 934	25 683	29 084
Hakkari	19 053	24 645	30 192
Hatay	25 864	31 022	31 899
Isparta	30 693	36 100	41 229
Mersin	31 106	37 073	43 384
İstanbul	65 285	76 913	86 798
İzmir	45 222	54 922	60 554
Kars	20 547	22 718	26 272
Kastamonu	28 518	33 475	38 758
Kayseri	33 237	38 449	44 211
Kırklareli	40 221	49 262	57 034
Kırşehir	27 162	30 648	33 772

23.9 İİ bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2017-2019 (devam)

Gross domestic product per capita by provinces, 2017-2019 (continued)

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(TL)

İİ-Provinces	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019
Kocaeli	63 323	78 494	81 228
Konya	30 289	35 892	40 893
Kütahya	30 713	36 503	41 820
Malatya	22 483	26 215	30 423
Manisa	36 212	44 365	49 467
Kahramanmaraş	23 656	28 710	34 106
Mardin	20 916	25 113	28 863
Muğla	38 568	48 533	56 463
Muş	16 410	20 124	23 327
Nevşehir	24 577	30 440	36 731
Niğde	25 536	29 973	35 915
Ordu	21 950	24 946	30 267
Rize	30 721	35 418	40 718
Sakarya	36 779	43 660	49 757
Samsun	26 871	29 949	34 800
Siirt	17 797	20 743	26 592
Sinop	25 124	27 320	31 554
Sivas	26 855	30 763	34 989
Tekirdağ	52 602	63 070	70 788
Tokat	20 089	22 855	26 902
Trabzon	28 905	32 604	37 314
Tunceli	33 766	38 476	47 830
şanlıurfa	14 242	15 758	17 465
Uşak	33 210	37 020	43 783
Van	14 305	16 134	18 708
Yozgat	22 518	26 186	28 712
Zonguldak	29 573	35 934	36 693
Aksaray	27 016	32 273	37 053
Bayburt	21 945	28 491	33 982
Karaman	35 706	40 488	47 001
Kırıkkale	34 071	39 157	39 246
Batman	17 315	20 786	23 399
şırnak	19 983	23 286	27 280
Bartın	27 213	30 188	32 190
Ardahan	27 321	30 648	34 645
İğdir	21 745	25 615	30 738
Yalova	41 377	49 808	55 029
Karabük	31 818	40 225	38 715
Kilis	21 677	25 105	29 106
Osmaniye	23 395	28 528	29 967
Düzce	33 190	37 491	43 749

24

Para ve Banka Money and Banking

24.1 Uluslararası rezervler, 2018-2020

International reserves, 2018-2020

	(Milyon \$-Million \$)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020
Altın-Gold	20 130	27 087	43 241
Merkez Bankası döviz rezervleri			
Central Bank's foreign exchange reserves	72 898	78 609	50 036
Merkez Bankası toplam rezervleri			
Central Bank's total reserves	93 028	105 696	93 277
Bankalar muhabir mevcudu ve efektif kasası			
Banks correspondence accounts and foreign banknotes	37 406	39 162	34 423
Toplam uluslararası rezervler			
Total international reserves	130 434	144 858	127 700

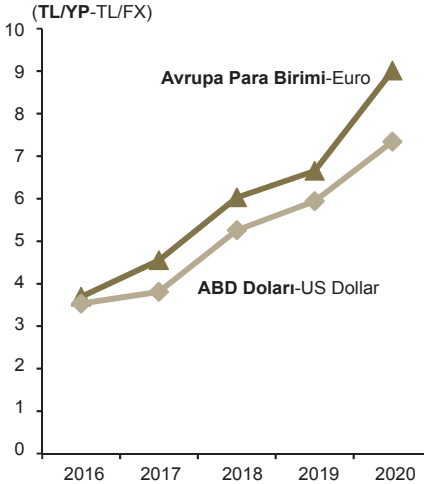
Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Avrupa Para Birimi ve ABD Doları, 2016-2020

Euro and US Dollar, 2016-2020

[Alış-Buying]

Veri için tablo 24.2'ye bakınız.

For data, see table 24.2.

24.2 Döviz kurları, 2018-2020

Exchange rates, 2018-2020

	(TL/YP-TL/FX)					
	2018		2019		2020	
	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling
Avrupa Para Birimi (EUR)						
Euro	6,0280	6,0388	6,6506	6,6625	9,0079	9,0241
ABD Doları (USD)						
US Dollar	5,2609	5,2704	5,9402	5,9509	7,3405	7,3537
Avustralya Doları (AUD)						
Australian Dollar	3,7026	3,7267	4,1433	4,1704	5,6076	5,6441
Bulgar Levasi (BGN)						
Leva	3,0649	3,1050	3,3813	3,4255	4,5798	4,6397
Kanada Doları (CAD)						
Canadian Dollar	3,8611	3,8785	4,5376	4,5581	5,7315	5,7574
İsviçre Frangı (CHF)						
Swiss Franc	5,3352	5,3694	6,0932	6,1323	8,2841	8,3373
Çin Yuanı (CNY)						
Chinese Yuan	0,7620	0,7720	0,8455	0,8565	1,1182	1,1328
Danimarka Kronu (DKK)						
Danish Krone	0,8060	0,8100	0,8890	0,8933	1,2090	1,2149
İngiliz Sterlini (GBP)						
Pound Sterling	6,6528	6,6875	7,7765	7,8171	9,9438	9,9957
100 İran Riyali (IRR)						
100 Iranian Rial	0,0125	0,0126	0,0141	0,0143	0,0174	0,0176
100 Japon Yeni (JPY)						
100 Japanese Yen	4,7547	4,7862	5,4291	5,4651	7,0930	7,1400
Kuveyt Dinarı (KWD)						
Kuwaiti Dinar	17,2270	17,4524	19,4826	19,7376	23,9533	24,2667
Norveç Kronu (NOK)						
Norwegian Krone	0,6007	0,6048	0,6725	0,6770	0,8539	0,8596
Pakistan Rupisi (PKR)						
Pakistan Rupee	0,0374	0,0379	0,0381	0,0386	0,0455	0,0461
Rumen Leyi (RON)						
Ron	1,2866	1,3034	1,3832	1,4013	1,8373	1,8613
Rus Rublesi (RUB)						
Russian Rouble	0,0753	0,0763	0,0955	0,0968	0,0984	0,0997
S. Arabistan Riyali (SAR)						
S. Arabian Riyal	1,4024	1,4049	1,5834	1,5862	1,9563	1,9599
İsveç Kronu (SEK)						
Swedish Krona	0,5844	0,5905	0,6343	0,6409	0,8931	0,9024

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Not. Dönem sonu.

Note. End of period.

24.3 Parasal sektör analitik bilançosu, 2018-2020

Monetary sector analytical balance sheet, 2018-2020

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri-M3 money supply and counterpart items]

	(Milyon TL-Million TL)		
	2018 ^(r)	2019 ^(r)	2020
Karşılık kalemleri-Counterpart items			
Toplam-Total	1 994 691	2 554 042	3 421 865
1 Dış varlıklar-Foreign assets (net)	-3 146	187 779	82 530
2 Yurt içi krediler-Domestic credits	2 720 759	3 160 189	4 392 369
3 Diğer kalemler-Other items (net)	-722 922	-793 925	-1 053 034
Para arzları-Money supply			
1 M1	509 674	718 816	1 219 228
1.1 Bankalar dışındaki para			
Currency outside banks	119 107	140 650	173 725
1.2 Vadesiz mevduat (TL)			
Demand deposits (TL)	171 040	251 566	304 288
1.3 Vadesiz mevduat (YP)			
Demand deposits (FX)	219 527	326 600	741 215
2 M2	1 938 997	2 445 447	3 326 353
2.1 Vadeli mevduat (TL)			
Time deposits (TL)	797 734	913 742	1 119 530
2.2 Vadeli mevduat (YP)			
Time deposits (FX)	631 589	812 888	987 594
3 M3	1 994 691	2 554 042	3 421 467
3.1 Repo işlemlerinden sağlanan fonlar			
Funds received from repo transactions	10 089	18 583	22 545
3.2 Para piyasası fonları			
Money market funds	9 236	39 787	26 633
3.3 İhraç edilen menkul kıymetler (2 yıldan az vadeli) (TL)-Debt securities issued with maturities less than 2 years (TL)	36 369	50 225	45 936

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Not. Bu tablodaki Para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin parasal durumda farklı bölümde kaydedilmesidir. Bu değerlendirme farklılığı nedeni ile parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.

Note. The money supply counterpart items in this table are different from those in monetary survey.

The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the monetary survey. Consequently, monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

25

Maliye
Finance

25.1 Türkiye brüt dış borç stoku, 2018-2020

Gross external debt of Turkey, 2018-2020

[31/03/2021 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2021]

	(Milyon \$-Million \$)		
	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾	2020
Türkiye brüt dış borç stoku	443 803	435 491	450 048
Gross external debt of Turkey			
Borçlu dağılımı-By borrower			
Kısa vadeli borçlar-Short term	117 367	122 892	138 521
Kamu-Public sector	22 485	25 029	25 648
TCMB-CBRT	5 914	8 413	21 382
Özel-Private sector	88 968	89 450	91 491
Uzun vadeli borçlar-Long term	326 436	312 599	311 527
Kamu-Public sector	117 372	132 071	147 446
TCMB-CBRT	8	8	9
Özel-Private sector	209 056	180 520	164 072
Alacaklı dağılımı-By lender			
Kısa vadeli borçlar-Short term	117 367	122 892	138 521
Özel alacaklılar-Private creditors	116 772	122 447	137 973
Resmi alacaklılar-Official creditors	496	378	84
Tahvil⁽¹⁾-Bonds⁽¹⁾	99	67	464
Uzun vadeli borçlar-Long term	326 436	312 599	311 527
Özel alacaklılar-Private creditors	151 455	134 941	129 607
Resmi alacaklılar-Official creditors	57 761	57 358	57 078
Tahvil⁽¹⁾-Bonds⁽¹⁾	117 220	120 299	124 841
Türkiye brüt dış borç stoku/GSYH (%)			
Gross external debt stock of Turkey/GDP (%)	55,7	57,2	62,8

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

(1) İlk ihraç bilgilerine göre yurt dışına ihraç edilen senetlerin alacaklı sınıflaması "parasal kuruluşlar"dır.

(1) The lender class of all bonds issued in foreign markets is "monetary institutions" according to the primary market issuance.

25.2 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2018-2020

Central Government domestic debt stock, 2018-2020

	(Milyon TL-Million TL)		
	2018	2019 ^(r)	2020
Toplam-Total	586 142	755 052	1 060 354
Tahviller-Bonds	580 647	736 791	1 060 354
Hazine bonoları-Treasury bills	5 495	18 261	0
Toplam iç borç stoku/GSYH (%)			
Total domestic debt stock/GDP (%)	15,6 ^(r)	17,5	21,0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

25.3 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2018-2020

Realization of Central Government budget, 2018-2020

	(Milyon TL-Million TL)		
	2018	2019 ^(r)	2020
Gelirler-Revenues	757 996	875 280	1 029 493
Harcamalar-Expenditures	830 809	1 000 027	1 202 236
Bütçe dengesi-Budget balance	-72 813	-124 747	-172 743
Faiz dışı bütçe dengesi-Balance excluding interest expenditures	1 148	-24 808	-38 781

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Accounting